

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

15^E JAARGANG

WOENSDAG 9 JULI 1930

No. 758

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J.
Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Weljeren
Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis;
Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.
Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementprijs voor het weekblad franco p. p. in
Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per
jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het
Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement
volgens tarief. Administratie van abonnementen en adver-
tenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rot-
terdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-
rekening No. 6729.

8 JULI 1930.

In den toestand van de geldmarkt kwam ook deze week bijna geen verandering. De geldvraag voor de maandswisseling viel erg tegen. Particulier disconto liep, na de kleine stijging van de vorige week, weder snel terug en daalde tot 1¹/₁₆ pCt. De meeste geldgevers houden zich op dezen prijs terug. Het aanbod van wissels is echter buitengewoon klein, zoodat het niet onmogelijk is, dat nog een verdere inzinking plaats vindt. Ook prolongatie was weder lager. De notering schommelde tusschen 1¹/₂ en 2 pCt.; eveneens met bijna geen zaken. Alleen callgeld was bij de maandswisseling iets meer gezocht, zoodat 2 pCt. te maken was. Later kon men echter weder voor 1¹/₂ pCt. slagen.

* * *

Op de balans van De Nederlandsche Bank toont de post binnenlandsche wissels een vermindering van f 600.000. De beleeningen blijken met f 21,2 miljoen te zijn afgenomen.

De goudvoorraad der Bank bleef practisch onveranderd. De zilvervoorraad daalde met f 700.000. De post papier op het buitenland en de diverse rekeningen op de actiefzijde der balans klommen resp. met f 100.000 en f 1,5 miljoen.

De biljettencirculatie geeft een daling van f 9,2 miljoen te zien. Het tegoed van het Rijk liep met f 12,6 miljoen terug, terwijl de rekening-courant-saldi van anderen met f 1,1 miljoen toenamen. Het beschikbaar metaalsaldo bedraagt f 7,8 miljoen meer dan verleden week. Het dekkingspercentage is 53¹/₂.

* * *

De wisselkoersen waren deze week hoogst onzeker. Een voorname oorzaak daarvoor is te vinden in het terugloopen van den Dollar in Londen, die van 4.8597 na eenige schommelingen op 4.8655 kwam. Het Pond, dat hier aanvankelijk van 12.09¹/₁₆ op 12.08³/₈ terugliep, verbeterde weder geleidelijk aan en sloot op

12.09%. Zowel de Dollar in Londen — resp. het Pond in New-York — als het Pond Sterling hier te lande werden beïnvloed door de hogere geldkoersen in Londen, welke het aanhouden van saldi daar aantrekkelijker maakt. De Dollar, die de week op 2.4876 begon, moest hier dus wel dalen en kwam tenslotte dan ook op 2.4856. Marken waren eveneens onzeker en liepen van 59.29 op 59.27 terug, doch reageerden weder tot 59.28 (Ponden tegen Marken 20.40). Fransche Franken waren heel gezocht en noteerden eenigen tijd 9.78; slot 9.77¹/₂. Ponden waren in Parijs in het eerst flink aangeboden en daalden tot ca. 123.60, doch konden zich tot 123.71 herstellen. Belga's vast: 34.73¹/₂. Evenzoo Zwitsersche Francs 48.26. Lires daarentegen lager op 13.02. Ook de Skandinavische wissels lager: Kopenhagen 66.59, Oslo 66.58 — dus weder onder Kopenhagen — Stockholm 66.79. Bij den Peseta vielen weder ouderwetsche schommelingen waar te nemen; hoe onbetrouwbaar de koers was, toont het volgend koersverloop: 27.20—29.25—28.30—29.10—28.60—29.25. Zloty's flauwer 27.86. Yen bleven ca. 1.23, Rupees 90. Rio heel flauw op geruchten over minder rooskleurige vooruitzichten. Na tot op 26¹/₂ te zijn teruggelopen, kwam het slot op 27¹/₂. Ook de Argentijnsche Peso liep nog verder naar beneden en kwam op 87¹/₂; slot 88¹/₂.

De marges tusschen de contante en de termijnkoersen krompen in. Gisteren vervielen talrijke Ponden-termijnposten, welke Ponden resulteerden uit Ponden-termijnverkoop van een onzer groote Maatschappijen, ten behoeve harer dividendbetaling. Waar de Pondenkoers voor degenen, die de posten moesten overnemen geen of bijna geen winst bood, werden vele dezer affaires nog voor 1 maand verlengd. Het gevolg was, dat éénmaands Ponden van ⁵/₈ c. disagio op ¹/₄ c. disagio kwamen. Driemaands Ponden veranderden slechts weinig en noteerden tenslotte ⁷/₈ c. onder den Kassakoers. Maands-Dollars noteerden — ook tengevolge van den lagen Dollarkoers — een agio van 2¹/₂—3¹/₂ c., driemaands een agio van 3—5 c. Een- en driemaands Marken noteerden 2¹/₂—1¹/₂ resp. 6¹/₂—5¹/₂ c. onder den contanten koers.

LONDEN, 7 JULI 1930.

De laatste dag van Juni, die in de vorige week viel, bracht een grootere geldvraag met zich dan verwacht was, zoodat het gezamenlijke bedrag, dat van de Bank van Engeland geleend werd voor het einde van het halfjaar toch nog zeer respectabele afmetingen heeft aangenomen. Sedert Dinsdag wordt de Bank nu weder geleidelijk afbetaald, hetgeen Woensdag a.s. beëindigd zal zijn. Eerst dan zal men kunnen overzien, hoe de positie van de geldmarkt zal zijn. Verwacht wordt echter, dat geld nog eenigen tijd gemakkelijk zal blijven.

Op de discountmarkt ontwikkelde zich vooral tegen het einde der week een zeer vaste tendens uit hoofde van den lagen koers van den Franc, die weder goud-trekkingen mogelijk maakt. Wel vloeiden alleen betrekkelijk kleine posten af, maar het werd bekend, dat het totale bedrag vrij groot zoude worden (een paar miljoen pond).

DE UITGIFTE DER ZUIDERZEEGRONDEN.

Bij besluit van den Minister van Waterstaat van 24 Dec. 1926 werd ingesteld een Commissie in zake het bestudeeren van de vraag, hoe de uitgifte der Zuiderzeegronden dient te geschieden. Deze Commissie bracht dezer dagen haar verslag uit, waarover ik het een en ander wensch op te merken.

Het Verslag is ingedeeld in drie hoofdstukken, behandelende achtereenvolgens: 1o. juridisch-sociale vraagstukken, 2o. agrarische vraagstukken en 3o. administratief-sociale vraagstukken. Voorts zijn aan het verslag toegevoegd verschillende bijlagen, waaronder zijn te noemen een door Prof. Mr. F. G. Scheltema te Amsterdam samengesteld wetsontwerp met Memorie van Toelichting in zake instelling van het orgaan „De Wieringermeer”, alsmede eenige nota's van leden, die op bepaalde punten een andere zienswijze hebben dan de meerderheid.

Het derde hoofdstuk zal door mij stilzwijgend worden voorbijgegaan. Mijn opmerkingen zullen alleen betreffen de eerste twee hoofdstukken, waarin de eigenlijke uitgifte wordt behandeld, alsmede de bijlagen voor zoover zij met die uitgifte in onmiddellijk verband staan.

De Commissie begint haar verslag met er op te wijzen, dat zij bij hare overwegingen heeft onderscheiden twee perioden: de eerste, onmiddellijk op de drooglegging volgende, waarin alle maatregelen dienen te worden genomen, om den nieuwen bodem zoo spoedig mogelijk cultuurrijp en bewoonbaar te maken; de tweede, waarin het landbouwbedrijf zonder bijzondere risico's zal kunnen worden uitgeoefend. De eerste periode kan men dus beschouwen als de voorbereiding tot de tweede, die der eigenlijke exploitatie.

Omtrent de eerste periode nu is de Commissie eenstemmig van oordeel, dat de grond in het bezit van den Staat moet blijven en deze zich met het cultuurrijp maken moet belasten door middel van daarvoor in te stellen speciale publiekrechtelijke organen. Het in de bijlagen opgenomen wetsontwerp heeft betrekking op het orgaan, dat voor de Wieringermeer dient te worden ingesteld en den naam zal dragen van „De Wieringermeer”.

Minder eenstemmig is de Commissie over de te volgen gedragslijn in de tweede periode. In de eerste plaats handelt het verslag over den verkoop der gronden. Een minderheid verklaarde zich daarvoor. De groote meerderheid der Commissie acht echter verkoop uit een sociaal en economisch oogpunt te ontraden. In de tweede plaats komt ter sprake de overheidsexploitatie. Een minderheid der Commissie beveelt deze overheidsexploitatie sterk aan. De meerderheid meent echter, dat zij in het algemeen niet kan worden aanbevolen. Bij slechts weinig leden was deze meening evenwel het gevolg van principieele overwegingen. Men achtte daarom een proefneming wel gewenscht. Zoo wordt dan aanbevolen 25 pCt. der Wieringermeergronden ook na het cultuurrijp maken bij wijze van proef door den Staat te doen exploiteeren onder leiding van het orgaan „De Wieringermeer”. Met betrekking tot dit punt zijn twee nota's aan het verslag toegevoegd. De eene is van de heeren L. H. Mansholt en Th. van der Waerden; die uitvoerig uiteen zetten, waarom zij overheidsexploitatie voor het geheele droog te maken gebied wenschelijk achten. De tweede nota, van de heeren Chr. v. d. Heuvel, B. W. Okma en P. A. Diepenhorst, verdedigt het tegenovergestelde standpunt en wijst ook de proef, met overheidsexploitatie te nemen, af.

Wat de overige gronden betreft, meent de Commissie, dat als definitieve regeling de tijdpacht niet aanvaardbaar is, doch dat de uitgifte moet geschieden in altijd durende erfpacht met naar vaste maatstaven om de 10 à 20 jaren op nieuw vast te stellen canon. Alleen als overgang tot én voor zoover noodig als aanvulling van de erfpacht kan, naar het oordeel der Commissie, met het stelsel van tijdpacht genoegen

INHOUD.

	Blz.
DE UITGIFTE DER ZUIDERZEEGRONDEN door J. Smid..	618
De Javasche Bankwet door Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.....	620
Derde Internationale Credietverzekeringsconferentie I door Mr. E. L. G. den Dooren de Jong	622
Een belangrijk wetsontwerp (Wijziging van de Compabiliteitswet) door Mr. L. A. Kesper	623
De Engelsche bankiers en de vrijhandel door Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart	624
AANTEKENINGEN:	
Indexcijfers van groothandelsprijzen.....	624
Het prijsverloop van groothandelsartikelen gedurende het tweede kwartaal van 1930 II (Slot) ..	626
De uitvoer van zilvergeld uit Suriname.....	630
Conjunctuurgegevens betreffende de Vereenigde Staten	631
Ontvangen boeken	630
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	632—636
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

worden genomen, gewijzigd in den door haar aangegeven zin.

Ziehier dus in het kort de voorstellen der Commissie: overheidsexploitatie gedurende de periode van het cultuurrijp maken; daarna als definitieve regeling geen verkoop, maar overheidsexploitatie bij wijze van proef van 25 pCt. der oppervlakte van de Wieringermeer en voor het overige altijd durende erfpacht met wisselenden canon en tijdelijk, als overgang tot erfpacht, een gewijzigde tijdpacht.

Wat valt nu van deze voorstellen te zeggen?

Bij de uitgifte zijn inzonderheid twee doeleinden na te streven. Eenerzijds het terugontvangen of het maken van een behoorlijke rente van de door den Staat in de droogmaking gestoken kapitalen. En anderzijds het verzekeren aan de toekomstige bewoners der drooggemaakte Zuiderzee van een ruimer én vaster bestaan dan de overgrote meerderheid onzer landbouwers en landarbeiders genieten. Het wil mij nu voorkomen, dat het heel moeilijk is, aan beide doeleinden recht te doen wedervaren, tenzij de financiële uitkomsten van het landbouwbedrijf in de toekomst belangrijk gunstiger worden, niet alleen dan zij op het oogenblik zijn, maar ook dan zij in de laatste acht à negen jaren zijn geweest.

Wil men den arbeid van landbouwer en arbeider beloonen op een wijze, die in redelijke verhouding staat tot de belooning van stedelijken en industriëelen arbeid, dan behoeft men aan rente voor den Staat niet te denken, ook naar alle waarschijnlijkheid niet, indien de prijzen der landbouwproducten weer stijgen tot het niveau, waarop zij voor de laatste groote inzinking stonden.

De moeilijkheden, waarvoor men in deze hoogstwaarschijnlijk zal komen te staan, worden eigenlijk reeds voorbereid in de periode van het cultuurrijp maken. Ik ben het geheel met de Commissie eens, waar zij betoogt, dat, naar vroegere ervaringen hebben geleerd, het overlaten van dit cultuurrijp maken aan de kolonisten zulke groote risico's voor hen met zich brengt, en voor velen hunner zulke groote schade tengevolge kan hebben, dat het succes der droogmakerij daardoor ernstig in gevaar dreigt te worden gebracht.

Ik kan dan ook begrijpen, dat de Commissie op grond daarvan eenstemmig tot de conclusie is gekomen, dit cultuurrijp maken te doen geschieden door den Staat of althans door een Staatsorgaan. Er is intusschen één bezwaar, waaraan de Commissie blijkbaar geen aandacht heeft geschonken. Men denkt in deze periode noodig te hebben voor den Wieringermeerpolder een duizendtal vaste arbeiders; terwijl men voor het overige gebruik wenschte te maken van seizoenarbeiders. Deze vaste arbeiders zullen in dienst zijn van het te stichten overheidsorgaan. Het loon, dat zij verdienen, zal dus moeten staan op de hoogte

der overige overheidsloon. En als men eenmaal dezen loonstandaard heeft aanvaard, zal daarin moeilijk weer verandering kunnen worden gebracht. Zeker niet voor zoover betreft de later toe te passen definitieve overheidsexploïtatie. En zeer waarschijnlijk ook niet voor zoover de exploitatie door particulieren zal geschieden. Daarmede is echter dan ook uitgemaakt, dat van rente voor den Staat weinig sprake kan zijn, tenzij een belangrijke stijging van de prijzen der landbouwproducten intreedt.

Ten aanzien van de voor de tweede, definitieve periode te volgen gedragslijn werd reeds opgemerkt, dat een groote meerderheid der Commissie zich tegen verkoop verklaarde. Door een minderheid werd deze aanbevolen, eensdeels omdat zij meende, dat de Staat niet meer grond moet bezitten dan voor de uitoefening van zijne staatsrechtelijke functiën noodig is en anderdeels, omdat zij van de exploitatie door den eigenaar de grootste voordeelen ten bate van het algemeen belang verwacht. In dit verband werd vooral gewezen op de groote beteekenis, die de vestiging van een kapitaalcrachtigen, eigengeërfden boerenstand voor het geheele economisch leven der streek zal hebben. De meerderheid stelde zich echter op een ander standpunt. Zij legde er inzonderheid den nadruk op, dat bij verkoop de kans bestaat, dat, vooral op den duur, niet de verbruiker maar de geldbelegger het vaste gebruiksrecht krijgt. Men zou dan tevens den voor het algemeen belang zeer ondienstigen belangenstrijd krijgen tusschen eigenaar en pachtcr.

Tot zoover het rapport. Het wil mij voorkomen, dat met betrekking tot dit punt nog wel meer valt te zeggen dan door beide partijen blijkbaar is gedaan. In de eerste plaats is het de vraag, of de bezwaren tegen ons pachtstelsel niet veel meer een uitvinding zijn van buiten den landbouw staande personen dan dat zij voortkomen uit den landbouwenden stand zelf. Dit in het oog houdende, kan ik het niet alleen niet als een kwaad beschouwen, dat de grond een object van geldbelegging is voor niet-landbouwers, maar zie ik daarin in menig opzicht zelfs iets, dat zeer wenschelijk is. En ik denk hier ook vooral aan de belegging der spaarpunten van den kleinen man. De ervaring in de oorlogsjaren heeft geleerd, hoe onzeker de belegging in ook de meest solide obligatiën is. Zoolang men geen zekerheid heeft, dat de regeeringen niet zullen overgaan tot het misbruiken der biljettenpers of men nog niet tot een regeling is gekomen, waardoor schuldvorderingen los worden gemaakt van het onbetrouwbare papiergeld, zal men goed doen, vooral uit sociaal oogpunt, land als object van geldbelegging niet uit te schakelen. En zoo zou het wellicht-aanbeveling verdienen, het bezit der Zuiderzeegronden te doen overgaan in handen van een of meer naamlooze vennootschappen, die haar aandeelkapitaal onder een zoo groot mogelijk deel der bevolking plaatsen. Of de exploitatie dan door die vennootschappen zelf of wel door pachters zou moeten geschieden, zou men aan haar kunnen overlaten. In elk geval komt het mij allerminst voor te zijn in het belang van de landbouwende bevolking, de gelegenheid, om een bedrijf te kunnen pachten, geheel uit te schakelen.

Over overheidsexploïtatie is op de vergaderingen der Commissie blijkbaar uitvoerig van gedachten gewisseld. Dit blijkt zoowel uit het rapport als uit de uitvoerige nota van de heeren Mansholt en v. d. Waerden. Men mag over overheidsexploïtatie denken zooals men wil, het kan moeilijk worden ontkend, dat in deze nota zeer belangrijke opmerkingen worden gemaakt. Het bestek van mijn opstel laat niet toe, hierop al te diep in te gaan. Bij twee punten moet ik echter even stil staan. In de eerste plaats bij de door de heeren Mansholt en v. d. Waerden uitgesproken bewering, dat de vrees der tegenstanders van staatsexploïtatie voor politieke inmenging in de arbeidsverhoudingen denkbeeldig moet worden geacht

en de sociaal-democraten zich daarvoor in elk geval wel zullen wachten.

Naar het mij voorkomt, heeft de praktijk tot dusverre maar al te duidelijk het tegenovergestelde geleerd. En ik betwijfel ook zeer, of het personeel, dat de staatsbedrijven zal exploiteeren, de sociaal-democraten tegenover zich zal vinden, indien het een belooning eischt, die in overeenstemming is met den algemeenen stedelijken en industrielen loonstandaard. Ik vind — dit zij terloops opgemerkt — dezen eisch geenszins onbillijk. Maar dan moet hij ook gelden voor het andere deel der landbouwende bevolking en moet men de prijzen der producten zoodanig beïnvloeden, dat een behoorlijk loon betaald kan worden. Alleen dat deel der landbouwende bevolking, hetwelk de staatsgronden exploiteert, op kosten der gemeenschap in betere conditie te brengen, lijkt mij weinig aanbevelenswaardig.

Als een argument voor overheidsexploïtatie wordt in de genoemde nota aangevoerd het gunstig resultaat, verkregen bij de exploitatie der Groninger stadsboerderijen. M.i. moet daarbij echter niet worden vergeten, dat hier loonen worden betaald overeenkomende met die in het particuliere bedrijf. Of deze toestand zou worden gehandhaafd, indien de betrokken arbeiders kiezers waren voor den Groninger gemeenteraad, staat m.i. zeer te bezien.

Een ander punt, door de heeren Mansholt en v. d. Waerden ter sprake gebracht, is het buitengewoon groote risico, dat tegenwoordig de landbouwer op zich moet nemen. Ik ben het geheel met hen eens, waar zij beweren, dat de constellatie voor niet zeer kapitaalcrachtige personen langzamerhand vrijwel onhoudbaar wordt. De schrijvers der nota zien de oplossing uit den aard der zaak in overheidsexploïtatie. Wie deze niet wil, staat bij de verdediging van zijn standpunt m.i. zwak, wanneer hij er niet in slaagt, den weg aan te geven, langs welken bij particuliere exploitatie aan den landbouwer een redelijke bestaanszekerheid kan worden gewaarborgd.

In verband met dit groote risico wil ik nog een opmerking maken naar aanleiding van het uit het rapport der Commissie naar voren komende streven, om ook minder bemiddelde landbouwers het verkrijgen van een bedrijf in de Zuiderzeepolders mogelijk te maken. Men rekent er zelfs op, dat de kolonisten in het algemeen weinig kapitaalcrachtig zullen zijn. Vandaar de sympathie voor het erfpachtstelsel. Vandaar ook de bijzondere maatregelen, die de Commissie wenscht te nemen inzake het verkrijgen van bedrijfscrediet, aangezien in het gebied wel niet dadelijk boerenleenbanken gevestigd zullen zijn. Ik geloof, dat men zich hier op zeer gevaarlijk terrein begeeft. Het is de bedoeling, dat de erfpachtscanon overeen zal komen met de geheele pachtwaarde. Welnu, een landbouwer, die jaarlijks een dergelijke som heeft te betalen en nog niet eens beschikt over zijn eigen bedrijfskapitaal, lijkt mij toe, allerminst te voldoen aan de eischen, die het groote aan het bedrijf verbonden risico aan de kapitaalcracht van den ondernemer stelt.

Tenslotte iets over de belangrijkste conclusie, waartoe de Commissie is gekomen, nl. de uitgifte der gronden in altyddurende erfpacht met wisselenden canon. De lezing van het academisch betoog, waarmede dit stelsel in het rapport wordt aanbevolen, geeft den indruk, dat men hiermede meent den steen der wijzen te hebben gevonden. De bebouwer zal krijgen een vast gebruiksrecht, waardoor men de voorbeelden, verbonden aan de exploitatie door eigenaars, hoopt deels te worden. De landbouwer zal echter niet het aanzienlijke kapitaal behoeven, waarover de eigengeërfde moet beschikken. En tenslotte zal door de veranderlijkheid van den canon de Staat profiteeren van de uit maatschappelijke oorzaken voortvloeiende waardevermindering van den grond.

Ik heb, eerlijk gezegd, dit betoog met zekere verbazing gelezen. En het verwondert mij dan ook niet,

Politiek
reike u
land z.g.
geestelijken
het geld
uit van
hijp haken
op land.

L. de Leeuw

dat verschillende met de landbouwpraktijk in nauwe relatie staande leden der Commissie, zich met dit voorstel niet hebben kunnen vereenigen en van hunne afwijkende meening in afzonderlijke nota's doen blijken.

De heeren Mansholt en v. d. Waerden verklaren in hunne nota in zake overheidsexploïtatie, dat, als voor hen de keuze stond tusschen erfpacht en tijdpacht, zij zonder voorbehoud de voorkeur zouden geven aan de laatste. Zoowel door de heeren Louwes en Okma als door den heer Westerdijk wordt in hunne speciaal tegen den voorgestelden vorm van erfpacht gerichte nota's de voorkeur gegeven aan een vorm van uitgifte, die tot den vollen eigendom kan leiden of in elk geval alle werkelijke kenmerken van den eigendom in zich vereenigt en niet als erfpacht met wisselenden canon de voornaamste kenmerken van den eigendom mist. De heer Westerdijk meent, dat men een vasten canon moet nemen van bijv. 75 pCt. der pachtwaarde en dan het erfpachtsrecht publiek moet verkoopen.

In beide genoemde nota's wordt wel als het grootste bezwaar tegen den wisselenden canon naar voren gebracht de moeilijkheid van het opnieuw vaststellen van den canon. De Commissie stelt zich voor, dat alleen verhooging gemotiveerd is, voor zoover de waarde is vooruitgegaan door de conjunctuur, terwijl de waardeverhoging door toedoen van den erfpachter aan dezen ten goede moet komen.

In theorie lijkt dit heel aardig. De moeilijkheid is echter, dat de twee oorzaken van waardevermeerdering niet zijn te scheiden. De erfpachter zal daarom de vrees niet van zich kunnen zetten, dat door hem aangebrachte verbeteringen zullen leiden tot verhoging van den canon. Waar deze vrees voorzigt, zeggen de heeren Louwes en Okma m.i. terecht, zal de neiging, om de productiviteit der bedrijven zoo hoog mogelijk op te voeren, ontbreken. Men zal de boerderij weliswaar niet verwaarloosen, maar men zal haar op een zelfde peil houden. Kortom men zal krijgen een conservatieve achterlijke gemeenschap van staatserpachters.

Alles wel beschouwd, wil het mij voorkomen, dat met dit rapport het laatste woord over de uitgifte der Zuiderzeegronden nog niet is gezegd. Het schijnt mij daarbij niet onwaarschijnlijk, dat de bestudeering van de huidige landbouwcrisis deze uitgifte in menig opzicht nog in een ander licht zal plaatsen.

J. SMID.

Voorburg.

DE JAVASCHE BANKWET.

De Regeering heeft op 10 Juni jl. een wetsvoorstel ingediend, hetwelk de strekking heeft om enkele bepalingen in het Octrooi van de Javasche Bank te wijzigen. Dit Octrooi is laatstelijk vastgesteld bij de Javasche Bankwet van 1922 en geldt tot 31 Maart 1937. Wij staan hier dus voor een van de niet zeer frequente pogingen tot tusschentijdsche wijziging.

In de Memorie van Toelichting tot het ontwerp wordt eraan herinnerd, dat het goudwissel- en goudkernstelsel den grondslag vormt van de politiek der Javasche Bank. Niet alle bepalingen van de Javasche Bankwet 1922 zijn echter met dit beginsel in overeenstemming. „Het verdient aanbeveling deze wet te herzien, omdat de Javasche Bank bij het in toepassing brengen van evenbedoeld stelsel, hetwelk uit de praktijk is voortgekomen en voor Indië algemeen als het juiste wordt erkend, geen belemmering ondervindende van de bepalingen van haar octrooi.”

Met dit uitgangspunt gaan wij accoord. Zoolang aan het goud als basis van het ruilmiddel wordt vastgehouden — en voorloopig is dat het geval — is een goudkern- en goudwisselpolitiek, waarbij de goudvoorraad en de buitenlandsche wisselportefeuille van de circulatiebank worden bezigd voor het op peil houden van den wisselkoers, en waarbij het binnenlandsche verkeer zich bedient van intrinsiek onvolwaardig

geld (bankpapier en teekenmunt), voor Indië de aangewezen politiek. Hoofdzaak voor ieder geldwezen is, dat waardeschommelingen van het ruilmiddel zooveel doenlijk worden uitgeschakeld. Met handhaving van het goud als basis van het ruilmiddel komt dat voor een land als Indië, dat op grooten afstand gelegen is van 's werelds geldcentra als Londen, New-York en Amsterdam, in de eerste plaats hierop neer, dat het met vermijding van heen en weer zenden van goud over lange afstanden, dus met toepassing der goudwisselpolitiek, zijn valuta in een vaste verhouding brengt tot die van andere landen, die den gouden of den goudwisselstandaard in toepassing brengen. Waar voorts gebleken is, dat er in het dagelijksch verkeer in Indië geenerlei behoefte bestaat aan de circulatie van intrinsiek volwaardige munt (tientjes en vijfjes), daar zijn alle voorwaarden aanwezig voor een volledige doorvoering van het goudkern- en goudwisselstelsel, en komt het er dus slechts op aan om de zaak op een praktische manier te regelen en geenerlei bepalingen in het Octrooi op te nemen of te laten staan, die de Javasche Bank kunnen belemmeren bij de toepassing van de zooveen genoemde politiek.

Volgens het thans geldend Octrooi nu is de Bank niet in alle opzichten vrij in de samenstelling van de metaaldekking, die zij ter inwisseling van haar bankpapier moet aanhouden en waarvan het percentage thans weder — na de halveering in oorlogs- en na-oorlogstijd — op 40 is gebracht. Inzonderheid zijn er twee voorschriften in het Octrooi, die tot gevolg hebben, dat de Bank een andere samenstelling van hare dekking zou kunnen krijgen, dan zij wellicht zelf zou wenschen.

De eerste dezer bepalingen vindt men in het vierde lid van art. 15 van het Octrooi, luidende als volgt: „De Bank is verplicht tegen overneming van munten, welke tot ieder bedrag wettig betaalmiddel zijn, aan het Gouvernement bankbiljetten te leverèn tot zodanig bedrag als zal worden verlangd.”

Het bezwaar, dat in deze bepaling gelegen zou kunnen zijn, komt hierop neer, dat het Gouvernement, als het zelf teveel zilveren teekengeld in kas heeft of daarvan volgens de bepalingen der Indische Muntwet teveel heeft laten vervaardigen, met dit geld naar de Bank kan gaan en er bankpapier voor kan eischen. Daardoor neemt de metaaldekking van de Javasche Bank toe, maar op een wijze, die niet de juiste is. Immers, het zilvergeld is slechts binnenlandsch betaalmiddel. Voor de toepassing van het goudkern- en goudwisselstelsel heeft het zilvergeld — afgezien van mogelijke remises naar het moederland, die, als het om groote bedragen gaat, niet gewenscht zijn — niet de minste waarde. Vermeerdering van den zilvervoorraad beteekent dus eigenlijk een verzwakking van de metaaldekking. Het is daarom, dat de Regeering in bovengenoemd wetsontwerp heeft voorgesteld deze bepaling te schrappen.¹⁾

Wij zijn het volkomen met de Regeering eens, dat de Javasche Bank beschermd moet worden tegen kunstmatige vermeerdering van haar voorraad zilveren munt. En wij gaan er ook mede accoord, dat er geenerlei reden tot klagen zal zijn, wanneer de Javasche Bank „slechts zooveel zilveren teekengelden (zal) aanhouden als noodig wordt geacht om voor de naaste toekomst in de behoeften van het verkeer aan die munte voorzien”. Biedt echter de schrapping van het tegenwoordige art. 15, lid 4 van het Octrooi daartoe de noodige waarborgen? Het tegendeel is waar. De zilveren teekengeld toch is wettig betaalmiddel tot ieder bedrag. Wanneer nu het Gouvernement, teveel teekengeld hebbende en na aanneming van dit ontwerp den weg naar de J. B. gesloten vindende, dit geld bij zijn vele betalingen rechtstreeks in het verkeer brengt, en wanneer zich dan vervolgens in het

¹⁾ Ook in het Octrooi der N. B. komt een dergelijke bepaling niet voor, zooals in de Mem. v. Toelichting in herinnering wordt gebracht.

verkeer een zeker teveel aan zilvergeld openbaart, zoo zal het publiek met het teekengeld naar de J. B. gaan en er bankpapier voor vragen. Dan krijgt de J. B. het zilvergeld toch. Nu zou men wellicht op de mogelijkheid kunnen wijzen, dat de J. B. alsdan zou kunnen weigeren om het zilvergeld te ontvangen, maar wij achten dit uitgesloten. Immers, het zou de grootst mogelijke verwarring in het Indische geldwezen veroorzaken, wanneer de J. B. zoo iets zou doen. Tegenover degenen, die met de J. B. een rekening-courant-overeenkomst gesloten hebben, ware het bovendien niet eens geoorloofd. Langs een omweg zou een teveel aan zilver, door het Gouvernement in omloop gebracht, de J. B. dus wel degelijk kunnen bereiken en, als er werkelijk een teveel aan zilvergeld in verhouding tot de andere geldsoorten zou ontstaan, zoo zou het slechts een verschil in *tempo* beteekenen, maar *uiteindelijk* zou een teveel aan zilvergeld toch bij de circulatiebank belanden, die het dan wellicht naar het moederland zou zenden.

Wil men deze zaak afdoende regelen, dan moet men haar anders aanpakken. Zoolang het zilvergeld kracht van wettig betaalmiddel tot ieder bedrag behoudt en er geen afdoenden waarborg in de Muntwet wordt opgenomen, dat een teveel aan zilvergeld door de Regeering zal worden teruggenomen, zoolang zal het gevaar, waarvoor men vrees, blijven bestaan. Nu zal het in de praktijk wel zoo'n vaart niet loopen. Maar als men eenmaal deze zaak gaat regelen, dan moet dat toch gebeuren op den grondslag van juiste beginselen, en niet op de halfslachtige manier, die in dit wetsontwerp is gevolgd. Wil de Regeering dus het in bovenstaande uiteenzetting vervatte verwijt ontgaan, zoo zal zij eerlang met een wetsontwerp tot wijziging van de Muntwetten voor den dag moeten komen. De aanleiding daartoe zal wellicht het verslag van de verleden jaar ingestelde Nikkelmuntcommissie kunnen geven.

Dit wat betreft het eerste punt, dat in het ontwerp wordt geregeld. Bezwaar tegen aanneming is er natuurlijk niet, want het ontwerp doet geen kwaad. Onze bedenking bestond slechts hierin, dat het voorstel oneffectief zal blijken in de praktijk en daarom aanvulling behoeft.

In de tweede plaats beoogt het ontwerp de Bank te bevrijden van de hinderlijke verplichting om een deel van de minimum metaaldekking aan te houden in den vorm van munten, die tot elk bedrag wettig betaalmiddel zijn. Dit deel is door den G. G. bepaald op een vierde. Nu heeft het weinig zin om ter voldoening aan deze bepaling tientjes aan te houden, aangezien deze munten in Indië niet circuleeren. Ter voldoening aan de bepaling moet dus de J. B. wel teekengeld aanhouden, maar dat beteekent, dat zij gedrongen wordt in een richting, die niet in overeenstemming is met het beginsel der goudwisselpolitiek. Een zoo groot bedrag, als volgens deze bepaling van de J. B. wordt vereischt, is voor de dagelijksche inwisseling volstrekt niet noodig en men kan het slechts toejuichen, dat de bepaling zal worden geschrapt en dat aan de J. B. de vrije hand zal worden gelaten bij de samenstelling van haar metaaldekking.

Een verdere verruiming van de bevoegdheden der Bank, hierin bestaande, dat de J. B. de vrijheid zou hebben om haar metaalvoorraad daar te bewaren, waar haar dat ter uitoefening van haar politiek het beste zou voorkomen, heeft de Regeering niet willen opnemen. Gehandhaafd toch wordt de bepaling, dat een deel der minimum dekking (thans gesteld op $\frac{3}{4}$) in Indië aanwezig moet zijn.

De beide zoeven genoemde onderdeelen van het wetsontwerp beoogen dus De Bank de gelegenheid te geven om haar metaaldekking zoo samen te stellen,

¹⁾ Slechts het beginsel ligt vast in art. 4 der Nederlandse Muntwet (de vroegere Omsmeltingswet van 1884), maar aan de uitwerking van dit beginsel ontbreekt wel een en ander.

als zij dat zelf zal wenschen. In verband hiermede wordt nu ook een voorstel gedaan om de wijze van inwisseling van bankpapier te veranderen. Thans is de J. B. verplicht haar biljetten te „betalen”, d.w.z. zij moet munten afgeven, die tot elk bedrag wettig betaalmiddel zijn. Goud behoeft zij niet af te staan; zij kan zich achter haar „zilveren bolwerk” verschuilen, tenzij de stand van de wisselkoersen aanleiding geeft tot goudafvloeiing, als wanneer de J. B. gebonden is aan haar bekende goudverklaring van 1922.

Om nu de J. B. niet te noodzaken tot het aanhouden van groote hoeveelheden teekengeld voor de dagelijksche inwisseling, wordt een nieuwe bepaling betreffende de inwisselingsverplichting der Bank voorgesteld, luidende als volgt:

„De Bank is bevoegd om aan dengene, die bankbiljetten tot een hooger bedrag dan f 1650 ter betaling aanbiedt, in de plaats daarvan goud in baren of buitenlandsche gouden muntspeciën op den voet van f 1653,44 per KG. fijn voor baren en tot hiermede overeenkomende prijzen voor gouden muntspeciën ter beschikking te stellen.”

Deze bepaling zal het de Javasche Bank mogelijk maken om, als het teekengeld haar niet uit het verkeer toevloeit op de hierboven bedoelde wijze, haar voorraad zilveren munt tot een minimum te beperken. In dit opzicht kan met de strekking worden ingestemd. Toch rijzen ook hier enkele bezwaren. In de eerste plaats moet er, zooals onlangs ook in een onzer groote dagbladen werd betoogd¹⁾, voor gezorgd worden, dat het publiek, wanneer het zich voor zijn dagelijksche behoeften aan teekengeld niet meer tot de J. B. kan wenden tot hogere bedragen dan f 1650, zich elders van de noodige munt zal kunnen voorzien. Voor den kleinen man zal zich deze vraag niet stellen. Die zal als regel met bovenstaand maximum meer dan bevredigend kunnen worden. Doch voor ondernemingen, die op bepaalde tijdstippen groote bedragen aan loon te betalen zullen hebben, en die zich te dien einde thans tot de circulatiebank wenden, zal een andere geldbron moeten worden aangewezen. Het ontwerp geeft daaromtrent geen nadere aanduiding, hetgeen een leemte moet worden geacht. De Regeering zal bij de verdediging van het ontwerp nog moeten uiteenzetten, op welke wijze zij zich voorstelt de moeilijkheden, die hier mogelijkerwijze kunnen rijzen, op te lossen. Een oplossing ware wellicht te vinden in dezen zin, dat het Gouvernement verschillende zijner kantoren tot depots van teekengeld inricht, of wel, dat het daartoe de J. B. aanwijst, zonder dat deze genoopt wordt om tegen een depôt van teekengeld bankpapier af te geven, zooals dat tot dusverre volgens art. 15, 4e lid van het Octrooi moest geschieden. In elk geval zal hier voor de praktijk een bevredigende uitweg gevonden moeten worden. Het ontwerp vertoont hier een lacune.

In de tweede plaats vraagt men zich af, wat voor zin de inwisseling in baren goud of vreemde munt eigenlijk heeft. Inwisseling in gouden baren heeft alleen eenige beteekenis, wanneer men het goud voor uitvoer bestemt, want het kan in Indië immers toch niet worden aangemunt (van de kleine industriële goudvraag zien wij af). Afgifte van baren goud tegen bankpapier is dus de praktische belichaming van het goudkernstelsel. Waar men nu echter te maken heeft met afgifte op een plaats, die ver van de groote geldcentra afligt, daar is het wel zoo rationeel om aan de inwisselingsmogelijkheid in baren ook de afgifte van cheques e.d. op het buitenland tot koersen, niet hooger dan het gouduitvoerpunt, toe te voegen. Dat zou liggen in de lijn van de goudwisselpolitiek, door de Memorie van Toelichting terecht een der grondslagen van de politiek der J. B. genoemd. Waarom men ook deze consequentie niet aanvaard heeft, blijkt al weder niet uit de toelichting tot het ontwerp.

Ware de afgifte van cheques e.d. op het buitenland

¹⁾ Zie N. Rott. Courant, 20 Juni jl., Av. Bl. B.

wèl in de wet opgenomen, dan had het voor de hand gelegen om daarmee gepaard te doen gaan een bepaling, krachtens welke de buitenlandsche portefeuille en de tegoeden in het buitenland als onderdeel der verplichte dekking zouden zijn erkend, bijv. op de wijze, waarop dat in de Deutsche Rijksbankwet is gedaan¹⁾. Zulk een bepaling ligt in de lijn der Indische bankpolitiek en zou een logischen uitbouw vormen van de daar te lande met zooveel succes toegepaste goudwisselpolitiek.

Ook al worden bovengenoemde bescheiden desiderata in het wetsontwerp verwekt, dan nog blijven er een aantal bepalingen in onze wetgeving over, die voor wijziging in aanmerking komen en waaronder in de eerste plaats de veel te hooge dekkingspercentages moeten worden vermeld. Maar dat raakt tenslotte een quaestie van later zorg. Van het thans ingediende wetsontwerp kan men zeggen, dat het wel geen principiëel bezwaar ontmoet, maar dat het blijk geeft van halfslachtigheid, dat het gebrek toont aan consequente toepassing van reeds lang als juist erkende beginselen en dat het in elk geval met betrekking tot de inwisseling van het bankpapier eenige aanvulling behoeft, wil het in de praktijk tot een bevredigende toepassing leiden. Laat ons hopen, dat deze aanvulling bij de behandeling in de Staten-Generaal worde tot stand gebracht.

G. M. V. S.

DERDE INTERNATIONALE CREDIETVERZEKERINGS-CONFERENTIE.

(Berlijn 3 en 4 Juni 1930).

I.

In mijn bespreking van de Tweede Internationale Credietverzekeringconferentie, welke twee jaar geleden te Parijs werd gehouden²⁾ heb ik er de aandacht op gevestigd, dat de stichting van de Intern. Credit Insurance Association uitgegaan is van de Trade Indemnity-Hermes groep.

Het is deze groep, waarvan destijds (na een aantal gevaarlijke, kostbare en ruïneuse proeven door anderen) eindelijk de propaganda uitging voor een gezonde en weloverwogen credietverzekeringpolitiek, aan de uitvoering waarvan, onbewogen door soms minder vriendelijke opmerkingen van een weinig doordachte critiek, door deze grondleggers der moderne credietverzekering met vaste hand is voortgewerkt. Ik acht het hier de plaats om er op te wijzen in welke mate de handelswereld aan de verzekeringsmaatschappijen, die in deze groep samenwerken (in Nederland de Nederlandsche Credietverzekering Maatschappij te Amsterdam) erkentelijkheid verschuldigd is voor het vaste régime, dat voor de werkzaamheid van deze maatschappijen zoo kenmerkend is. Dank zij dit vast bestuur heeft de credietverzekering na 1900 niet alleen relatief zoo'n grooten vooruitgang gemaakt, maar ook haar vaste plaats kunnen handhaven in malaise-jaren zooals 1929 algemeen voor Europa en allermeeest voor Duitschland zeker is geweest, en aldus in dit moeilijke jaar de voordeelen bewezen van een betrouwbaren credietverzekeraar. Want tegenover deze verdedigers van een vaste, principieele theorie zijn in den loop der tijden eenige andere exponenten van credietverzekering opgestaan, die op zichzelf weinig gemeenschappelijks hadden, maar die in het algemeen het type vertoonen van een minder strenge theorie, een niet precies weten waar de grenzen voor de practijk der credietverzekering te trekken zijn. Terwijl in Engeland naast de Trade Indemnity de werkzaamheden op het gebied van credietverzekering door andere maatschappijen beperkt bleven tot min of meer losse operaties, nam in Duitschland de Vaterländische Kredit Versicherungs A.G., later ook de Frankfurter, openlijk de houding aan, credietverzekering nu

juist eens anders aan te willen pakken dan de Hermes dat deed. Het verst ging hiermede de Vaterländische zonder dat echter de Hermes zich verleiden liet hierin een concurrentie te zien, die noopte minder streng aan haar eigen principes vast te houden. De Hermes beperkte zich tot de verklaring, dat dit minder oordeelkundige praktijken moesten worden geacht, welke aan hun eigen kwaal ten gronde zouden gaan. Crisisjaren zouden moeten bewijzen, aldus de oude school, of de nieuwlichters gelijk hadden. En 'ziet: het crisisjaar 1929 heeft gewaaid en de Frankfurter en de Vaterländische³⁾ (ook het geheele concern Vaterländische en Rhenania dat haar ruggesteun was) zijn verdwenen. Ook de overige maatschappijen in Duitschland, die credietverzekering uitoefenden, hebben deze branche gestaakt; de Hermes heeft daar aldus, indirect door eigen verdienste en direct door de fouten van anderen, een monopolie verworven, dat nog bijzondere beteekenis krijgt als men in aanmerking neemt, dat de Deutsche Regeering in haar handen de uitvoering heeft gesteld der Rijks Exportcredietverzekering. Bovendien wordt deze plaats onwillekeurig verdedigd door de bepaling van het Reichsaufsichtsamt für Privatversicherung, volgens welke nieuwe credietverzekeringmaatschappijen slechts met een minimum kapitaal van 5.000.000 Mark mogen worden opgericht, een maatregel, die natuurlijk remmend werkt op den lust tot het lanceeren van dergelijke ondernemingen. Ook in Engeland zijn de experimenten met credietverzekering door outsiders gestaakt en heeft de Trade Indemnity een soortgelijke positie verworven als de Hermes, met dit belangrijke verschil, dat de Engelsche Staat zich door zijn zelfstandig Export Credit Department tegen haar richt. Voor Nederland heeft 1929 een gelijke uitwerking gehad, d.w.z. dat de Nederlandsche Credietverzekering Maatschappij, een zelfstandige maatschappij, doch medewerkster in de groep Trade Indemnity-Hermes, ook hier het monopolie voor credietverzekering heeft. De Nederlandsche Regeering, na eenige schroomvallige pogingen, is apathisch geworden ten opzichte van exportcredietverzekering en hindert, noch steunt haar.

Ik heb mij deze uitweiding veroorloofd om twee redenen. In de eerste plaats om er op te wijzen onder welke omstandigheden deze monopolies tot stand gekomen zijn en daarbij de vraag te stellen of men tegenover de bezwaren aan elk monopolie verbonden, hier juist niet belangrijker moet achten den vooruitgang, bereikt door elimineering van die dubieuze elementen onder de credietverzekeraars, die door hun in gebreke blijven in tijden van gevaar onnoodig dezen tak van verzekering in opspraak brengen. In de tweede plaats omdat deze ontwikkeling der credietverzekering niet op de conferentie te Berlijn ter sprake kwam en de lezer van een verslag der vergadering, meenende daarin een overzicht te vinden van alle belangrijke feiten van den laatsten tijd op het gebied van credietverzekering, van deze gebeurtenissen anders onkundig zou zijn gebleven.

* * *

Gaan wij thans over tot de besprekingen der conferentie zelve. Het huishoudelijke gedeelte terzijde gelaten, liepen deze hoofdzakelijk over drie onderwerpen: Staatsexportcredietverzekering, de verhouding tusschen Bankbedrijf en Credietverzekering, en Credietverzekering voor Huurkoop.

Het eerste onderwerp was voornamelijk het Leitmotiv van de redevoering van den heer Spain, Director en Underwriter van de Trade Indemnity. Al had hij zijn beschouwing den algemeenen naam „Export Credit Insurance” gegeven, Staatsexportcredietverzekering, of liever gezegd de bemoeiingen van den Engelschen Staat op dit gebied, waren de roode draad

¹⁾ Voor bankpapier minimum dekking 40 pCt., waarvan ten hoogste een vierde deel uit deviezen mag bestaan.

²⁾ Zie E.-S.-B. van 9 en 16 Mei 1928.

³⁾ Ik laat hierbij uitdrukkelijk in het midden, welke de oorzaken waren, waardoor deze twee machtige instellingen en déconfiture raakten.

welke door al zijn bespiegelingen liep. Zijn woorden kwamen uit een overkropt gemoed en ademden dezelfde critischen geest waarmee Heath kortgeleden (27 Mei 1930, The Times Insurance Number) de houding van de Engelsche Regeering openlijk ge-laakt heeft. Meer en meer teekent immers de gestie van het Export Credit Department zich af als een onvriendelijke houding tegenover het werk der Trade Indemnity. De groote voorsprong van de Staatsverzekering bestaat daarin, dat de Staat de wissels van de buitenlandsche afnemers zonder meer garandeert, terwijl een gezonde credietverzekering alleen een claim zal willen honoreeren, wanneer blijkt dat een afnemer failliet is (of wat daarmee is gelijk te stellen) en dus het risico dat de afnemer wel kan maar niet wil betalen, blijft uitgesloten. De fouten van het garantiesysteem zijn in hoofdzaak deze, dat bij te vlugge betaling een groot gedeelte van de reser-ven illiquide worden en dat de credietverzekeraar opkomt voor elementen, welke met een credietrisico niets te maken hebben, zooals niet deugdelijke leve-ring, niet voldoende qualiteit der waren, etc.

De heer Spain wees er nog eens op hoe de Staat, wil hij den credietverzekeraar te hulp komen, zulks met succes kan doen door die onberekenbare risico's op zich te nemen, welke men technisch catastropherisico's noemt. Een dergelijke aanvulling zou door de Verzekeringsmaatschappijen dankbaar aanvaard worden en de Duitsche en Fransche Regeeringen hebben, den werkkring der particuliere Verzekeringsmaatschappijen intact latend, hun hulp ook alleen tot een *aanvulling* beperkt. Niet aldus de Engelsche Regeering, die voortgaat *zelfstandig* exportcredieten te verzekeren op garantiebasis, en dat niettegenstaande haar werkwijze tot nog toe jaarlijks een belangrijk deficit opleverde, in totaal thans een bedrag van 1½ miljoen gulden beloopend. Ook wees hij er op, dat het „opvoedend element”, dat in deze proefnemingen voor de particuliere verzekeringmaatschappijen zou schuilen (een argument waarmee indertijd door de Engelsche Regeering druk is geschermd), ten eenenmale zoek is, omdat de Regeering op geen enkele wijze, noch door participatie, noch door her-verzekering iemand in de gelegenheid stelde van de gevolgde methodes kennis te nemen. In het kort zijn bezwaren samenvattende noemde hij het Engelsche systeem het juiste voorbeeld hoe Staatshulp niet ge-geven moet worden.

De heer Nixon, leider van het Export Credit Department, ter vergadering aanwezig, achtte het blijkbaar niet in overeenstemming met zijn ambtelijke positie eenig verweer te voeren. Althans liet hij zich deze vrij scherpe aanvallen zonder eenige repliek wel-gevallen.

De toespraak van den heer Spain beperkte zich niet tot dit onderwerp, ook over verschillende andere belangrijke punten gaf hij een helder en met redenen omkleed advies. Voor de overzichtelijkheid van dit verslag dunkt het mij beter daarop later in een ander verband terug te komen.

Bij de hierop volgende discussie onderstreepte de heer André Weil (General Manager voor Frankrijk van de National Surety Company, New-York) nog eens de juistheid van de beweringen van Spain, welke ook door de Fransche Regeering worden aanvaard. De Fransche Regeering heeft daarbij een origineele regeling ontworpen, hierin bestaande dat de verze-keringen die zij geeft, los, naast de polissen der cre-dietverzekeringmaatschappijen komen te staan en alléén de „risques politiques” verzekeren. Tenslot-te sprak Dr. von Soltan van het Reichswirt-schaftsministerium nog over de gunstige resultaten, welke de Duitsche Staatsexportcredietverzekering heeft en bracht Spain openlijk hulde voor zijn pioniersarbeid en het afbakenen van het geschetste principe dat indertijd, toen Spain hieromtrent een memorandum tot de Engelsche Regeering had gericht, dadelijk door de Duitsche Regeering was aangeno-

men, al wilde Spain zelf bescheidenlijk hierin niets anders zien dan „an instance of similarity of commercial minds coming to similar conclusions”.

(Slot volgt.)

D. D. D. J.

EEN BELANGRIJK WETSONTWERP (WIJZIGING VAN DE COMPTABILITEITSWET).

Wanneer de Eerste Kamer weder bijeenkomt, zal zij waarschijnlijk o.a. „genoegzaam voorbereid” en dus voor openbare behandeling gereed vinden het wets-ontwerp tot wijziging en aanvulling van de Compta-biliteitswet, dat op 1. Maart jl. bij de Tweede Kamer werd ingezonden.

De Instructie van de Rekenkamer, welke tot 1927 na de desbetreffende bepalingen van de Grondwet de voornaamste grondslag is geweest voor het financieele Rijksbeheer, bevatte geenerlei bepaling omtrent het saldo, voor- of nadeelig, dat de begrotingsdienst oplevert. In de practijk bleven deze saldi jarenlang in de lucht hangen totdat — op ongeregelde tijden — een „afboekingswet” aan hun bestaan een einde maakte. Voordeelige saldi werden daarbij tegen na-deelige, resteerende nadeelige tegen opbrengsten van leeningen weggeboekt; saldi, welke tenslotte overbleven, bleven weder hangen totdat een volgende afboe-kingswet die kwam verlossen.

De Comptabiliteitswet, in het genoemde jaar tot stand gekomen, heeft met dit stelsel willen breken. In de Memorie van Toelichting schreef de Regeering daaromtrent:

„In het tegenwoordige begrotingsstelsel wordt met de saldi van vroegere dienstjaren geen rekening gehouden. Elke dienst wordt als een op zichzelf staand geheel beschouwd, terwijl eerst na verloop van jaren bij een z.g. afboekings-wet aan voordeelige saldi een bestemming wordt gegeven en de nadeelige saldi worden gedekt. Dit stelsel, dat trouwens geen toepassing vindt bij eenig publiekrechtelijk lichaam hier te lande, kan niet juist worden geacht. Als een dienstjaar sluit met een nadeelig saldo, moet dit tekort zoo spoedig mogelijk worden ingehaald, terwijl omgekeerd aan een batig saldo ten spoedigste een bestemming behoort te worden gegeven. Daarom moeten deze saldi naar de eerst-volgende dienstjaren overgaan. In art. 9 is te dien einde bepaald, dat het saldo van de algemeene rekening van ont-vangsten en uitgaven, welke vóór 1 Juni van het jaar, waarin zij wordt opgemaakt, bij de Algemeene Rekenkamer moet worden ingezonden, wordt opgenomen in den alge-meenen verzamelstaat, behoorende bij de begrooting, welke voor het volgend jaar zal gelden.”

Uit deze toelichting reeds is het duidelijk, dat hier een vergissing werd begaan. Immers, men wilde een spoedige beslissing over de saldi en nam ze daarom op in den eerstvolgenden Verzamelstaat, welke nooit iets anders geweest was en ook nu niets anders werd dan een toelichtend stuk, een recapitulatie van be-grotingscijfers. Formeel kon die opnemng geen be-slissing in zich bergen en daar zelfs niet toe leiden. De afboekingswet bleef even noodzakelijk als voor-heen. In de wijze van beslissing veranderde niets. Bij het wetsontwerp, hierboven genoemd, wordt dit gewij-zigd. Als vergissing is echter wat gebeurd is nooit erkend. De min of meer vreedzame strijd, welke er over is gevoerd, heeft geloopt over de vraag: Zal de Regeering de bestemming der batige saldi van den gewonen dienst bepalen? Of zal de wetgever dat doen? Zal de Regeering het in haar macht hebben te bepalen, dat die saldi worden gebezigd voor extra aflossing van de Staatsschuld of wel bijv. voor het bestrijden van — gelijk men het tegenwoordig gaarne noemt — „cul-tureele” uitgaven? Of zal ook de medewerking van de Staten-Generaal voor zulk een beslissing noodig zijn? Een vraag, actueel door de rij van batige saldi, welke de laatste jaren te zien hebben gegeven.

Gelijk de wet thans luidt, berust de hierbedoelde beslissing — en moge in 1927 in formeel opzicht niets zijn gewijzigd — onmiskenbaar bij de Regeering. Het ligt voor de hand, dat de afboekingswet, die eerst vele jaren later komt, het karakter zal dragen van een regularisatie, een in de nu eenmaal noodig geoordeel-

de wet vastleggen van hetgeen aanvankelijk in den Verzamelstaat is neergelegd. Practisch zal de Verzamelstaat het stuk worden, waarbij de beslissing wordt genomen. En juist dat stuk wordt — wij zagen het reeds — door de Regeering zonder medewerking van de Staten-Generaal samengesteld.

Nadat daarop eenige malen was aangedrongen, verklaarde de Regeering zich tenslotte bereid een wetsontwerp in te dienen, waarbij aan de Volksvertegenwoordiging een aandeel in de vaststelling van de bestemming der saldi zou worden gegeven. Dit ontwerp — het hier besprokene — bracht een even eenvoudige als onelegante oplossing. Het maakte den Verzamelstaat van toelichtend stuk tot wetsontwerp. Wordt deze wijziging aangenomen — waaraan welhaast niet valt te twifelen — dan zal in den vervolge de wetgever elk jaar de recapitulatie van de begrootingscijfers, welke toch een zuiver toelichtend karakter draagt, plechtig hebben goed te keuren, alleen omdat daarop ook een saldo van een vorigen dienst paraiseert, dat een andere bestemming verkrijgt al naarmate het onder den kapitaaldienst of onder den gewonen dienst wordt gebracht.

Intusschen, al bevordert het ontwerp de elegantie van onze Comptabiliteitswet niet, het is er niet minder belangrijk om. Wel heeft naar de ongeschreven regelen van ons staatsbestel de Volksvertegenwoordiging ook een woord mede te spreken over de Regeeringsdaad, welke thans het aanwijzen van de bestemming der begrootingssaldi in feite is; doch het is te beschouwen als een aanzienlijke versteviging van haar zoo belangrijke budgetrecht, dat zij daarop in den vervolge directen invloed zal kunnen oefenen.

Of het Parlement van deze nieuwe bevoegdheid aanstonds of later al dan niet gebruik zal kunnen of willen maken, zal van velerlei factoren afhankelijk zijn, zeker niet het minst van de politieke constellatie. Aan de waarde van het verkregen recht doet dat niet af.

L. A. KESPER.

DE ENGELSCHEN BANKIERS EN DE VRIJHANDEL.

Er is deze week heel wat stof opgewaaid over een resolutie, die een uitvloeisel was van een op 4 Juli gehouden bijeenkomst van een aantal kopstukken van het Engelsche bankwezen. Het ging in de gehouden bijeenkomst over de vraag, of Engeland zijn tegenwoordige handelspolitiek ook in de toekomst zou kunnen voortzetten. De bijeenkomst werd bijgewoond door de vertegenwoordigers van de Bank of England, van de „Big Five” (onder welke de bekende financier McKenna van de Midland Bank) en van enkele andere groote financiële instellingen te Londen. Naar het schijnt is de resolutie eenigszins ontijdig gepubliceerd, als gevolg van een onbescheidenheid. Wij zagen intusschen geen berichten in de dagbladen, dat zij werd tegengesproken. De tekst van de resolutie, dien wij ontleenen aan „The Times” van 5 dezer, luidt als volgt:

„It is resolved that urgent measures for the promotion of inter-Imperial trade are needed to secure and extend the market for British products both at home and through the export trade.

Bitter experience that taught Great Britain that the hopes expressed four years ago in a plea for the removal of the restrictions upon European trade have failed to be realized. The restrictions have been materially increased, and the sale of surplus foreign products in the British market has steadily grown.

While we retain the hope of an ultimate extension of the area of free trade throughout the world, we believe that the immediate step for securing and extending the market for British goods lies in reciprocal trade agreements between the nations constituting the British Empire.

As a condition of securing these agreements Great Britain must retain her open market for all Empire products, while being prepared to impose duties on all imports from all other countries.”

Sommigen begroeten deze uiting met instemming, zooals o.a. het zooeven genoemde blad, dat in een

hoofdartikel constateert, dat deze resolutie getuigt van werkelijkheidszin bij een aantal mannen, die tot dusverre in zaken van handelspolitiek hardleersche scholieren waren. Wij zijn eerder geneigd ons te scharen aan de zijde van diegenen, die in deze resolutie een soort van wanhoopsdaad zien. Zelden zagen wij een stuk, dat zoo ondoordacht is opgesteld als deze bankiersresolutie.

Enkele jaren geleden pleitten vele Engelsche bankiers, waaronder ook enkele, die aan deze resolutie hebben medegewerkt, voor opheffing van de handelsbelemmeringen. Thans komen dezelfde mannen met een voorstel, bij doorvoering waarvan de Engelsche markt kan worden afgesloten voor „all imports from all other countries”, terwijl compensatie gevonden moet worden in „Empire Free Trade”.

Het is niet twijfelachtig, dat met een dergelijk stelsel van handelspolitiek hoogstens enkele takken van nijverheid geholpen zouden kunnen worden op kosten van de rest van het Engelsche bedrijfsleven, dat in zeer sterke mate afhankelijk is van den invoer van uitheemsche voedingsmiddelen en grondstoffen en dat buiten het Imperium verschillende zijner beste klanten vindt. Bovendien moet worden afgewacht, of sterk protectionistische deelen van het Britsche Imperium, zooals Australië en Indië, zich anders dan in schijn in de richting van „imperial free trade” zullen bewegen.

Voorts rijst de belangrijke vraag, of men de verklaring der bankiers naar de letter moet opvatten, of niet. Als men de resolutie letterlijk interpreteert, dan vallen er zonder twijfel invoerrechten op niet-imperiale voedingsmiddelen en grondstoffen onder. Wat dit voor een graan- en katoenimporteerend land te beteekenen heeft, is moeilijk te overzien, maar zeker is het, dat uitvoering van de resolutie volgens de letter daarvan tot ontzaggelijke verergering van de toch al uiterst onbehagelijke positie van de Britsche industrie zal kunnen leiden. Het is nauwelijks aan te nemen, dat de financiers deze consequentie aan zouden durven.

En wanneer het niet de bedoeling is, dat wij het met de letter der resolutie al te nauw nemen, dan kan men toch moeilijk anders zeggen, dan dat het uiten van dergelijke woorden buitengewoon ergerlijk, om niet te zeggen: oneerlijk is. Van financiers mag worden verwacht, dat zij in moeilijke tijden het hoofd koel weten te houden en ook dan duidelijke taal weten te spreken. Het komt ons voor, dat op den duur verschillende auteurs der resolutie wel tot betere inzichten zullen komen en deze wilde en slecht gemotiveerde uiting nog wel eens zullen betreuren.

Met dat al ziet het er voor de Engelsche handelspolitiek niet gunstig uit. Na verschillende recente uitlatingen in protectionistischen zin is er veel kans, dat de huidige regeering en degenen, die met haar protectie een slecht geneesmiddel tegen malaise achten, het bij de volgende verkiezing niet zullen kunnen houden. Men vraagt zich met angst af, hoe ver ons werelddeel nog op den weg van nationale bescherming en onderlinge economische bestrijding zal moeten afglijden, voordat er eindelijk betere tijden aanbreken.

G. M. V. S.

AANTEKENINGEN.

Indexcijfers van groothandelsprijzen.

„The Economist” schrijft: De maand Juni bracht geen stilstand in de dalende beweging van de groothandelsprijzen. De volgende tabel geeft beknopt den loop weer van het indexcijfer van groothandelsprijzen gedurende de laatste drie maanden, in vergelijking met den toestand van zes maanden en een jaar geleden.

Het gemiddeld prijsniveau daalde in de afgelopen maand met 2.2 pCt., hetgeen in hoofdzaak is toe te schrijven aan een verdere inzinking van de prijzen voor weefstoffen en een nieuwe daling, hoewel minder

Gemiddelde 1927 = 100

	Juni 1929	Dec. 1930	April 1930	Mei 1930	Juni 1930
Granen en Vleesch....	95.1	92.3	84.9	82.0	82.2
Andere voedings en ge- notmiddelen.....	84.1	83.6	80.8	79.0	77.8
Weefstoffen.....	92.7	82.6	72.9	71.1	66.5
Delfstoffen.....	96.3	92.4	85.6	84.3	82.8
Diversen.....	89.3	89.2	83.2	84.4	84.1
Totaal.....	91.7	88.3	81.6	80.6	78.8

groot, van de metalen. Het indexcijfer voor Juni, 78,8, is bijna 14 pCt. lager dan dat van verleden jaar; het grootste gedeelte van deze daling vond plaats gedurende het laatste halfjaar, waarin zij volgens ons indexcijfer bijna 11 pCt. bedroeg.

De verwarring in den handel en industrie, veroorzaakt door de aanzienlijke verandering in de geldwaarde van de artikelen is overal duidelijk op te merken. Een bestudeering van de volgende tabel, die de prijzen van de verschillende artikelen, waarop ons indexcijfer is gebaseerd weergeeft, in vergelijking met de voorafgaande maand en met einde Juni 1929, levert helaas weinig reden op om te concluderen, dat het tempo van de dalende beweging is verminderd.

Men zal opmerken dat alleen de prijzen voor rundvleesch en boter gedurende de maand Juni een stijging van beteekenis te zien gaven. Varkensvleesch, sui-

ker, huiden en creosoot waren eveneens iets duurder, terwijl Canadeesche tarwe en kaas, kokosolie en lijnolie, katoen, zijde, hennep en jute, rubber en alle niet-ijzerhoudende metalen, met uitzondering van lood, in meerdere of mindere mate daalden. In vergelijking met een jaar geleden zijn bijna alle prijzen lager; slechts vier van de 58 artikelen toonen een stijging. De omvang van de daling, gemiddeld 28.3 pCt. bij de „weefstoffen”, 14 pCt. bij de „delfstoffen”, en 13.6 pCt. bij „granen en vleesch”, zijn katastrophaal genoeg om de uitspraak van Sir Josiah Stamp in het jongste maandbericht van de Lloyds Bank te rechtvaardigen, dat „de grillige schommelingen van haar gewonen waardemeter een grooter gevaar voor de beschaving opleveren dan eenige andere oorzaak”.

De derde tabel illustreert het resultaat van de beweging van verschillende typische artikelen gedurende de laatste zes maanden, de contante noteringen worden vergeleken met die van 30 Juni en 31 December 1928 en 1929.

Sedert het begin van het jaar hebben de prijzen van verscheidene artikelen, zooals tarwe, katoen, wol, ruw-ijzer, tin, koper en rubber frappeerende verlagingen ondergaan. Het is inderdaad van belang te erkennen, dat de daling van het prijsniveau, die geleidelijk heeft plaats gehad gedurende de laatste vijf jaren en die thans haar hoogtepunt heeft bereikt, een algemeene daling is in tegenstelling met een daling van be-

(Zie vervolg op pag. 629.)

	Indexcijfer Toe-(+) of afnem(-) in perc. vergeleken met			Indexcijfer Toe-(+) of afnem(-) in perc. vergeleken met			Indexcijfer Toe-(+) of afnem(-) in perc. vergeleken met	
	vor. maand	vorig jaar		vor. maand	vorig jaar		vor. maand	vorig jaar
Tarwe (buitentl.) ...	-10,9	-19,2	Katoen (Am.)	-11,7	-26,4	Hout (Eng.).....	..	..
„ (Eng.).....	-0,9	-12,1	„ (Egypt.)...	-8,1	-22,9	„ (Zweedsch) ..	..	-5,3
Meel.....	-5,7	-1,5	Garen.....	-6,1	-23,3	Cement.....	..	..
Gerst.....	+2,3	-25,2	Laken.....	-4,2	-14,0	Huiden.....	+4,2	-5,6
Haver.....	..	-29,7	Wol (Eng.).....	-3,1	-29,5	Leder.....	..	+10,3
Maïs.....	-3,6	-30,8	„ (Austr.).....	..	-34,1	Benzine No. 1....	..	..
Rijst.....	-2,1	-13,0	„ (tops).....	-5,2	-31,2	Petroleum.....	..	..
Aardappelen.....	..	..	Zijde.....	-20,0	-36,6	Stookolie.....	..	..
Rundvleesch (Eng.)	+6,4	-5,5	Vlas.....	..	-24,7	Lijnolie.....	-3,5	+34,4
„ (Arg.).....	+16,5	-4,8	Hennep.....	-4,6	-38,1	Talk.....	-1,4	-6,6
Schapenvl. (Eng.) ..	+2,1	+4,4	Jute.....	-5,8	-26,4	Rubber.....	-7,4	-41,1
„ (N. Z.) ..	-2,3	-18,0	Weefstoffen.....	-6,5	-28,3	Soda.....	..	..
Varkensvl. (Deensch)	+5,2	-12,2	Ruw-IJzer.....	-1,5	-8,0	Amm. Sulphaat ...	..	-24,1
Granen en Vleesch..	+0,2	-13,6	Stalen rails.....	..	..	Creosoot.....	+3,9	-22,2
Thee.....	-3,6	-10,0	IJzeren staven ...	..	..	Diversen.....	-0,4	-5,8
Koffie.....	..	-3,6	Blik.....	-0,7	-1,4			
Cacao.....	..	-8,1	Kolen (Welsch) ...	..	..			
Rietsuiker.....	+3,5	-1,1	„ (Dur. Gas.)..	-1,6	-4,5			
Bietsuiker.....	..	-7,2	„ (huisbrand) ..	..	..			
Kaas (Can.).....	-14,9	-16,2	Lood.....	..	-21,2			
Boter (Deensche) ...	+10,6	-17,0	Tin.....	-2,9	-32,2			
Kokosolie.....	-7,5	+1,6	Koper.....	-8,8	-33,4			
Tabak.....	..	..	Ongez. Zink.....	-3,9	-38,4			
Andere voedings- en Genotmiddelen....	-1,5	-7,5	Delfstoffen.....	-1,8	-14,0			

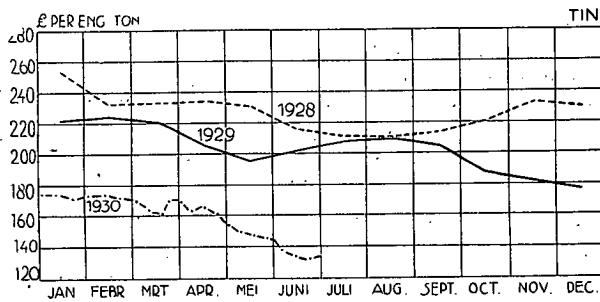
	Einde Juni 1928	Einde Dec. 1928	1929		Einde Juni 1930
			Einde Juni	Einde December	
Tarwe, Canadeesche per qr.	55/-	49/3	48/3	55'6	39/-
Aardappelen per ton	£ 9.0/0	£ 6.0/0	£ 3.0/0	£ 3.15/-	£ 3.0/0
Rundvleesch, Eng. in helften, per 8 lbs.	6/6	5/4	6/-	5/8	5/8
Schapenvleesch, Nieuw-Zeeland, per 8 lbs.	5/1	5/-	4/8	4/10	3/10
Thee, Indisch veilinggem. per lb.	1/3 ^{3/8}	1/5 ^{1/2}	1/3	1/1 ^{1/8}	1/1 ^{1/2}
Suiker, gekristall. per cwt.	27/5	24/7 ^{1/2}	23/5 ^{1/2}	22/9	21/9
Katoen, American Middling per lb.	12.49 d.	10.59 d.	10.30 d.	9.42 d.	7.58 d.
Garens, 32er twist per lb.	17.25 d.	15.50 d.	15.00 d.	13.87 d.	11.50 d.
Wol, Australische per lb.	48 d.	44 d.	41 d.	33 d.	27 d.
Jute, per ton	£ 34.5/-	£ 32.5/0	£ 30.5/-	£ 27.15/-	£ 22.5/-
Ruw ijzer, Cleveland No. 3, per ton	66/-	66/-	72/6	72/6	66/6
Kolen, beste Welsh, per ton.....	19/3	19/4 ^{1/2}	20/-	20.1 ^{1/2}	20/-
Tin, Standaard, per ton	£ 21.1/15/-	£ 22.5/15/0	£ 20.1/10/-	£ 17.8.2/6	£ 13.6/12/6
Koper, per ton.....	£ 63/3/-	£ 74	£ 73/19/3	£ 68	£ 49.5/-
Lijnolie, per ton	£ 29.10/-	£ 29	£ 30/10/-	£ 45	£ 41
Rubber, plant. sheet per lb.	9.31 d.	8.69 d.	10.62 d.	8.06 d.	6.25 d.
Cement, Portland, per ton	54/-	47/-	47/-	47/-	47/-

Het Prijsverloop van Groothandelsartikelen gedurende het tweede kwartaal van 1930.

II (Slot).
TIN.

Tegen het einde van het eerste kwartaal liepen de tinprijzen in verband met een verwachte lagere visible supply iets naar boven en werd per ultimo Maart de hoogste prijs over die maand n.l. £ 170½ bereikt. De berichten over de consumptie vooral in de auto-industrie waren ongunstig, zoodat niettegenstaande het vooruitzicht van productiebeperking, waaraan tal van producenten zouden meewerken, de tinprijzen zich niet konden handhaven. De April tinmarkt opende met een prijs van £ 166½ voor prompt; tot 24 April bewogen de prijzen zich tusschen £ 160 en £ 165, om daarna in verband met een verwachte sterke toeneming van de visible supply te dalen tot £ 152½ per ultimo April.

Over Maart waren de Straits-shipments 7513 ton, over April 9721 terwijl de carry-over 5664 ton beliep.

De visible supply, die in Maart met pl.m. 500 ton was gedaald, toonde over April een stijging van 3854 ton om van 32170 ton op 36024 ton te komen.

Per 1 Mei was de prijs voor prompt tin £ 151½ om gedurende de maand vrij geleidelijk te zakken tot £ 140½. De visible supply per ultimo Mei ging weder-

om 3800 ton omhoog en bereikte het cijfer van 39.833 ton. De Straits-shipments in Mei waren 10.074 ton, de carry-over 4532 ton.

De weinig bemoedigende, vooruitzichten deden de prijzen in Juni wederom achteruit loopen. Op 17 Juni werd een prijs genoteerd van £ 132½, een sedert 1914, toen een prijs van £ 132.— voorkwam, niet gekend niveau. Aan het eind van het 2e kwartaal sloot de markt op £ 136½.

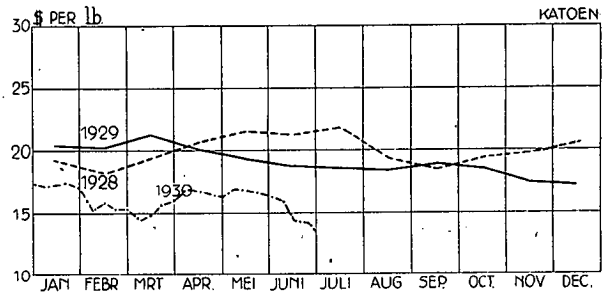
De productiebeperking in de F.M.S. is nog van geen beteekenis; over de eerste 5 maanden van 1930 werd slechts pl.m. 800 ton minder geproduceerd dan over de laatste 5 maanden van 1929, doch pl.m. 1200 ton meer dan over de eerste 5 maanden van 1929.

Verwacht wordt, dat de zichtbare voorraden per ultimo Juni pl.m. 2000 ton hooger zullen zijn dan de vorige maand.

De stocks te Londen en Liverpool zijn belangrijk toegenomen. Per 29 Maart waren zij 16.006 tons, per ultimo tweede kwartaal 22.199 ton, een vermeerdering van 6193 ton.

KATOEN.

Katoenprijzen hebben in de maanden April en Mei heel weinig gefluctueerd, hoewel de vraag uit de in-

dustrie gering bleef, en ook de aanvankelijk geraamde reductie van den aanplant in de Vereenigde Staten tenslotte heel wat geringer bleek te zijn dan men wel

STATISTISCH OVERZICHT

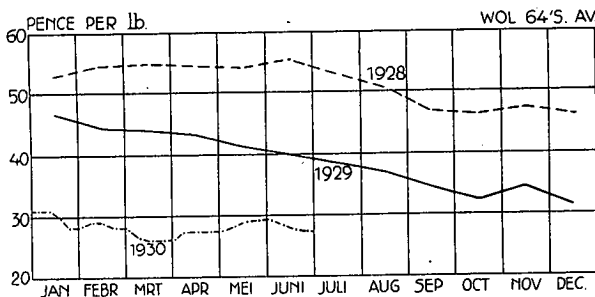
	TARWE Hard Winter No. 2 loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE American No. 2) loco Rotterdam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST Amer. No. 2) loco Rotterdam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongezeeft f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.90 Bé s.g. per barrel		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton		KOPER, Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton			
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	\$	%	Sh.	%	£	%		
Jaargemidd.	1925	17.20	100.0	13.07 ⁵	100.0	231.50	100.0	236.00	100.0	462.50	100.0	10.80	100.0	1.68	100.0	73/-	100.0	62.1/6	100.0	
"	1926	15.90	92.4	11.75	89.9	174.25	75.3	196.75	83.4	360.50	77.9	83.4	17.90	165.7	1.89	112.5	86/6	118.5	58.1/-	93.5
"	1927	14.75	85.8	12.47 ⁵	95.4	176.00	76.0	237.00	100.4	362.50	78.4	11.25	104.2	1.30	77.4	73/-	100.0	55.14/-	89.7	
Juni	1927	15.60	90.7	13.20	101.0	175.25	75.8	245.00	104.2	372.75	80.6	11.00	101.9	1.22	72.6	70/-	95.9	54.2/6	87.2	
Juli	"	15.10	87.8	12.05	92.2	171.50	74.1	235.75	99.9	367.75	79.5	11.10	102.8	1.22	72.6	70/-	95.9	53.19/-	86.9	
Augustus	"	14.87 ⁵	86.5	11.45	87.6	178.50	77.1	252.50	107.0	368.25	79.6	11.05	102.3	1.22	72.6	69/-	94.5	55.5/6	89.0	
September	"	14.70	85.5	12.15	92.9	179.50	77.5	232.25	98.8	369.50	79.9	-10.90	100.9	1.22	72.6	65/-	89.0	54.13/-	88.0	
October	"	13.72 ⁵	79.8	11.45	87.6	178.75	77.2	230.50	97.7	359.00	77.6	10.90	100.9	1.22	72.6	65/-	89.0	55.5/6	89.0	
November	"	13.45	78.2	12.12 ⁵	92.7	184.75	79.8	233.25	98.8	349.75	75.6	10.65	98.6	1.22	72.6	65/-	89.0	59.1/-	95.1	
December	"	13.40	77.9	12.57 ⁵	96.2	201.00	86.8	246.25	104.3	348.25	75.3	10.60	98.1	1.22	72.6	65/-	89.0	60.2/-	96.8	
Januari	1928	13.50	78.5	12.70	97.1	207.50	89.6	247.75	105.0	361.00	78.0	10.30	95.4	1.22	72.6	65/-	89.0	62.1/-	99.9	
Februari	"	13.80	80.2	12.87 ⁵	98.5	226.50	97.8	243.75	103.3	361.00	78.0	10.00	92.6	1.21	72.0	65/-	89.0	61.12/-	99.4	
Maart	"	14.60	84.9	14.00	107.1	240.75	104.0	255.75	108.4	350.75	75.8	9.95	92.1	1.19	70.8	65/6	89.7	61.3/6	98.6	
April	"	15.30	88.9	14.97 ⁵	114.5	239.50	103.5	261.00	110.6	358.25	77.5	10.05	93.1	1.19	70.8	66/-	90.4	61.14/6	99.4	
Mei	"	15.30	88.9	15.47 ⁵	118.4	238.50	103.0	260.75	110.5	372.00	80.4	-10.60	98.1	1.19	70.8	66/-	90.4	62.15/6	101.1	
Juni	"	14.37 ⁵	83.6	14.27 ⁵	109.2	234.00	101.0	252.50	107.0	365.25	79.0	10.10	93.5	1.19	70.8	66/-	90.4	63.17/-	102.9	
Juli	"	14.25	82.8	13.07 ⁵	100.0	246.75	106.6	241.00	102.1	359.75	77.8	10.10	93.5	1.19	70.8	66/-	90.4	62.18/-	101.3	
Augustus	"	12.00	69.8	12.62 ⁵	96.6	214.75	92.8	226.75	96.1	350.75	75.8	10.05	93.1	1.21	72.0	66/-	90.4	62.10/6	100.7	
September	"	11.65	67.7	11.57 ⁵	88.5	198.75	85.9	198.25	84.0	350.75	75.8	10.00	92.6	1.21	72.0	66/-	90.4	63.8/-	102.1	
October	"	12.27 ⁵	71.4	12.27	93.8	218.50	94.4	189.50	80.3	366.00	79.1	9.95	92.1	1.19	70.8	66/-	90.4	65.12/-	105.7	
November	"	12.32 ⁵	71.7	12.07 ⁵	92.4	227.25	98.2	185.50	78.6	386.25	83.5	10.20	94.4	1.18	70.2	66/-	90.4	67.18/-	109.4	
December	"	12.30	71.5	11.90	91.0	220.25	95.1	180.50	76.5	373.75	80.8	10.10	93.5	1.18	70.2	66/-	90.4	70.3/-	113.0	
Januari	1929	12.35	71.8	12.20	93.3	231.50	100.0	194.25	82.3	365.00	78.9	10.10	93.5	1.16	69.0	66/-	90.4	75.10/6	121.7	
Februari	"	12.72 ⁵	74.0	12.65	96.7	236.00	101.9	194.75	82.5	357.25	77.2	12.90	119.4	1.11	66.1	66/6	91.1	78.7/6	125.7	
Maart	"	12.65	73.5	12.62 ⁵	96.6	233.00	100.6	191.75	81.3	359.00	77.6	12.00	111.1	1.11	66.1	67/-	91.8	89.8/-	144.0	
April	"	12.12 ⁵	70.5	11.62 ⁵	88.9	218.00	94.1	185.25	78.5	373.25	80.7	11.05	102.3	1.11	66.1	68/-	93.2	82.17/6	133.5	
Mei	"	11.12 ⁵	64.1	10.57 ⁵	80.9	198.25	85.6	177.50	75.2	363.50	78.6	11.15	103.3	1.16	69.0	69/6	95.2	75.4/6	121.2	
Juni	"	10.87 ⁵	63.2	10.20	78.0	193.50	83.6	171.25	72.6	355.25	76.8	11.25	104.2	1.30	77.4	71/-	97.3	74.11/-	120.1	
Juli	"	12.80	74.3	11.20	85.6	218.50	94.4	191.25	81.0	415.50	89.8	11.25	104.2	1.30	77.4	72/6	99.3	72.12/6	117.0	
Augustus	"	13.12 ⁵	76.3	10.75	82.2	202.50	87.5	182.75	77.4	452.50	97.8	11.25	104.2	1.30	77.4	72/6	99.3	73.17/-	119.0	
September	"	12.62 ⁵	73.4	10.20	78.0	191.00	82.5	172.00	72.9	506.75	109.6	11.40	105.6	1.30	77.4	72/6	99.3	74.19/-	120.7	
October	"	12.10	70.4	9.87 ⁵	75.6	185.00	79.9	168.00	71.2	516.50	111.7	11.25	104.2	1.30	77.4	72/6	99.3	72.16/-	117.3	
November	"	11.77 ⁵	68.5	9.20	70.4	174.00	75.2	164.75	69.8	483.25	104.5	11.35	105.1	1.30	77.4	72/6	99.3	70.5/-	113.2	
December	"	12.62 ⁵	73.4	9.35	71.5	166.00	71.7	163.75	69.4	482.00	104.4	11.75	108.8	1.21	72.0	72/6	99.3	68.6/6	110.1	
Januari	1930	12.67 ⁵	73.7	9.35	71.5	149.25	64.5	151.25	64.1	433.75	93.8	11.75	108.8	1.21	72.0	72/6	99.3	71.9/6	115.1	
Februari	"	11.72 ⁵	68.2	8.17 ⁵	62.5	139.00	60.0	135.75	57.5	398.50	86.2	11.75	108.8	1.11	66.1	70/-	95.9	68.19/6	111.1	
Maart	"	10.90	63.4	7.15	54.7	143.50	62.0	125.00	53.0	390.00	84.3	11.55	106.9	1.11	66.1	70/-	92.5	61.3/-	98.5	
April	"	11.17 ⁵	65.0	7.62 ⁵	58.3	180.25	77.8	129.75	55.0	431.00	93.2	11.35	105.1	1.16 ⁵	69.3	67/6	92.5	53.9/-	86.1	
Mei	"	10.45	60.8	6.55	50.1	148.50	64.1	114.50	48.5	405.01	87.6	11.35	105.1	1.18 ⁵	70.5	67/6	92.5	50.1/6	80.7	
Juni	"	10.05	58.4	5.17 ⁵	39.6	145.50	62.9	103.75	44.0	385.50	83.4	11.35	105.1	1.18 ⁵	70.5	67/6	92.5	48.15/-	78.5	
7 Juli	"	9.55	55.5	5.20	39.8	158.00	68.3	106.00	44.9	350.00	75.7	11.35	105.1	1.18 ⁵	70.5	67/6	92.5			

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. 2) = Western vóór de invoering van

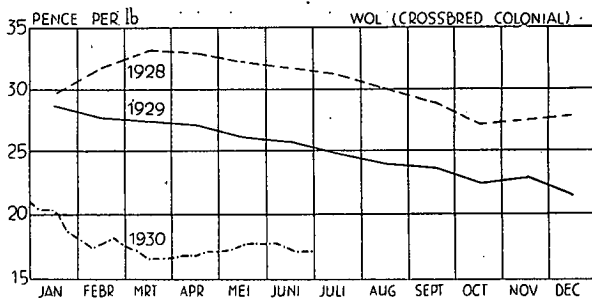
had mogen verwachten. De toestand in de industrie, speciaal in de Vereenigde Staten, bleef zeer slecht en toen dan ook begin Juni bekend werd, dat het verbruik van ruwe katoen in Noord-Amerika steeds kleiner werd, daalden prijzen plotseling vrij scherp, zoodat de momenteele notering lager is dan wij zulks sedert begin 1927 gekend hebben. De zichtbare voorraad blijft nog steeds zeer groot en de steunaankopen van de Federated Farmboard schijnen op te houden, zoodat de markt thans meer haar vrijen loop kan volgen en het gebrek aan vraag een zeer flauwe stemming heeft teweeggebracht.

WOL.

De betere stemming, welke reeds in Maart jl. merkbaar was, heeft zich in April en Mei niet alleen kunnen handhaven, doch heeft zich nog verder gunstig ontwikkeld.

De bedrijvigheid in de wolindustrie van alle landen, waarbij wij Amerika momenteel nog buiten beschouwing laten, was, vooral wat betreft de kamgaren- en sajet-fabricatie, hoewel weer minder wat betreft de lakenfabricatie, in dien tijd steeds uitstekend en de vraag naar ruwe en gekamde wol zoo sterk, dat de prijzen hiervoor 10 tot 20 percent omhoog liepen. In Juni was een ander echter een weinig rustiger en prijzen zakten iets onder het thans bereikte allerhoogste niveau.

RUBBER.

Het feit, dat de rubberprijs in de verslagperiode niet onbelangrijk onder 6 d. per lb. is gedaald en met 5% d. het laagste ooit bereikte niveau heeft geregistreerd, en zulks niettegenstaande de stopzetting van den tap in Mei, karakteriseert niet slechts de marktsituatie, maar vereischt toch ook een verklaring, en, zoo mogelijk, een uiteenzetting der gevolgen.

De oorzaak van genoemd verschijnsel ligt niet zoeer in de toeneming der productie van rubber dan wel in een afneming der consumptie, die ten nauwste samenhangt met de algemeene depressie, die ook op de hoofdconsumenten van rubber terugwerkt. De Mei-consumptie in de V. St., die geregeld pl.m. drie vijfden van het wereldverbruik voor hun rekening nemen, beliep in Mei 39.902 tons tegen 49.233 tons een jaar geleden (dit cijfer is echter ook het hoogste ooit bereikte); en viel van 226.089 tons gedurende de eerste 5 maanden van 1929 op 185.418 tons in hetzelfde tijdperk van 1930. Ook in de andere verbruikslanden — uitgezonderd Engeland — is een belangrijke vermindering ingetreden.

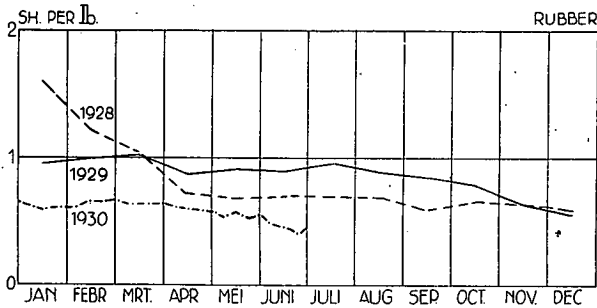
Het ligt voor de hand, dat onder deze omstandigheden de productie-beperving in Mei met pl.m. 35.000 tons niet veel te beteekenen had. De toeneming der wereldvoorraden, die door Wijnand & Kepler ulto April op 406.070 tons worden geschat (tegen 275.344

VAN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

TIN Locoprijzen Londen per Eng. ton		KATOEN for Middling locoprijzen New York per lb.		WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		RUBBER ⁴⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.		SUKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.		KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per 1/2 K.G.		THEE Aff. N.-I. thee v. A'dam gem. pr. v. d. Stat., Java- en Sumatra- thee p. 1/2 K.G.		Indexcijfer v/h. Centr. B. v. d. Stat., herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100		Indexcijfer van The Economist, herleid 1927 = 100 tot 1925 = 100	
£	%	\$ cts.	%	pence	%	pence	%	Sh.	%	fl.	%	cts.	%	cts.	%	100,0	100,0		
261.17/-	100,0	23,25	100,0	55,00	100,0	29,50	100,0	2/11,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	100,0	100,0		
290.17/6	111,1	17,55	75,5	47,25	85,9	24,75	83,9	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	93,2	92,9		
290.4/-	110,8	17,50	75,3	48,50	88,2	26,50	89,8	1/6,375	51,6	19,12 ⁵⁾	102,0	46,875	76,4	82,75	97,9	95,4	89,5		
296.9/6	113,2	16,85	72,7	47,25	85,9	26,00	88,1	1/6	50,5	18,37 ⁶⁾	98,0	47	76,6	81,25	96,2	96,1	89,6		
289.15/6	110,7	17,90	77,0	48,50	88,2	26,50	89,8	1/4,75	47,0	18,62 ⁷⁾	99,3	47	76,6	84	97,4	97,4	92,2		
292.-/6	111,5	19,70	84,7	48,50	88,2	26,50	89,8	1/5,25	40,8	18,50	96,7	45,375	73,9	-	-	96,1	90,2		
287.12/6	109,8	22,05	94,4	50,00	90,9	26,50	89,8	1/4,25	45,6	17,87 ⁸⁾	95,3	44,25	72,1	94,5	111,8	96,8	89,1		
264.2/6	100,9	20,65	88,8	50,25	91,4	26,75	90,7	1/3,75	46,0	16,87 ⁹⁾	90,0	45,25	73,7	93	110,1	96,8	88,6		
264.4/6	100,9	20,25	87,1	52,25	95,0	28,50	96,6	1/6,5	51,9	17,25	92,0	46	74,9	96	113,6	97,4	88,9		
266.13/6	101,8	19,70	84,7	51,50	93,6	28,75	97,3	1/7,75	55,4	17,87 ⁸⁾	95,3	46	74,9	84,5	105,6	97,4	88,2		
255.1/-	97,4	19,25	82,8	53,00	96,4	29,75	100,8	1/3,25	54,0	17,37 ⁶⁾	92,7	46	74,9	79,5	94,1	96,8	87,9		
233.10/6	89,2	18,35	78,9	54,75	99,5	31,75	107,6	1/7,75	44,2	16,75	89,7	46	74,9	79,5	93,5	98,1	89,2		
233.17/6	89,3	19,35	83,2	55,00	100,0	33,25	112,5	1/0,75	35,8	16,87 ⁹⁾	90,0	47	76,6	79	93,5	98,1	89,2		
234.6/-	89,5	20,65	88,8	54,50	99,1	33,00	111,9	-9,375	26,3	16,87 ⁹⁾	90,0	47	76,6	74,25	87,9	90,5	87,9		
230.13/-	88,1	21,55	92,7	54,25	98,6	32,25	109,3	-9	25,3	16,62 ⁸⁾	88,7	48,25	78,6	72,5	83,1	93,5	85,4		
218.8/6	83,4	21,35	91,8	55,50	100,9	31,75	107,6	-9,25	26,0	15,75	84,0	49	79,8	73,25	86,7	98,7	89,8		
211.19/-	80,9	19,30	83,0	51,75	94,1	30,00	101,7	-9,25	26,0	15,50	82,7	49,875	81,3	71,25	84,3	95,5	88,2		
211.18/-	80,9	18,55	79,8	47,00	85,5	29,00	98,3	-8,5	23,9	15,87 ⁵⁾	84,7	52,75	86,0	70,25	83,1	92,9	86,6		
214.7/6	81,9	18,55	79,8	46,25	84,1	27,25	92,4	-8,8	24,7	14,62 ⁸⁾	78,0	53	73	86,4	94,2	85,4			
221.19/-	84,8	19,45	83,7	46,25	85,9	27,50	93,2	-8,625	24,2	14,00	74,7	53	76,6	75,75	89,6	95,5	85,1		
232.10/6	88,8	19,90	85,6	47,25	85,9	27,50	93,2	-8,625	23,9	13,92 ⁵⁾	74,3	51,75	84,3	76,5	90,5	95,5	84,8		
228.8/-	87,2	20,45	88,0	46,25	84,1	28,00	94,9	-8,5	27,9	13,77 ⁵⁾	73,5	53,125	86,6	77,25	91,4	94,2	84,6		
222.7/6	84,9	20,20	86,9	46,75	85,0	28,75	97,3	-9,875	27,9	13,77 ⁵⁾	71,3	54	88,0	74,25	87,9	94,2	85,4		
222.11/-	85,0	20,10	86,5	44,25	80,5	27,75	94,1	1/-	33,7	13,37 ⁶⁾	71,3	54	88,0	72,75	86,1	94,8	85,8		
221.0/6	84,4	21,25	91,4	44,00	80,0	27,50	93,2	1/0,125	34,0	13,50	72,0	54	88,0	74,25	87,9	92,9	83,9		
207.5/6	79,2	20,45	88,0	43,25	78,6	27,25	92,4	-10,5	29,5	13,37 ⁶⁾	71,3	54	88,0	73,50	87,0	91,6	81,7		
197.5/6	75,3	19,40	83,4	41,50	75,5	26,25	89,0	-10,875	30,5	12,25	69,3	54	88,0	69,50	82,2	91,0	81,9		
200.5/-	76,5	18,75	80,6	40,00	72,7	25,75	87,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	68,50	81,1	91,0	83,7		
209.5/6	79,9	18,65	80,2	38,75	70,5	24,75	83,9	-11	30,9	13,42 ⁵⁾	71,6	54	88,0	68,50	81,1	91,0	83,7		
210.11/-	80,4	18,60	80,0	37,00	67,3	24,00	81,4	-10,5	29,5	13,00	69,3	53,50	87,2	64	75,6	91,6	83,6		
205.5/6	78,4	18,90	81,3	34,25	62,3	23,75	80,5	-10,125	28,4	13,47 ⁶⁾	71,9	51,75	84,3	64	75,6	91,0	82,0		
188.9/6	72,0	18,45	79,4	32,50	59,1	22,50	76,3	-9,625	27,0	13,30	70,9	48,50	79,0	66	78,1	90,3	80,5		
182.-/6	69,5	17,50	75,3	31,25	62,3	23,00	78,0	-8,125	28,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	87,1	78,8		
178.18/6	68,3	17,25	74,2	31,25	56,8	21,25	72,0	-8	22,5	12,07 ⁵⁾	64,4	36,75	59,9	60,75	71,8	84,1	78,8		
174.13/-	66,7	17,15	73,8	29,50	53,6	19,25	65,3	-7,375	20,7	11,67 ⁵⁾	62,3	35	57,0	60,50	71,6	87,5	76,9		
174.4/-	66,5	15,45	66,4	28,50	51,8	17,75	60,2	-8	22,5	11,40	60,8	35	57,0	58,25	68,9	81,3	75,2		
165.18/-	63,4	15,20	65,4	26,25	47,7	16,50	55,9	-7,625	21,4	10,70	57,1	35	57,0	62,25	73,7	78,7	74,2		
161.17/6	61,8	16,45	70,8	27,25	49,5	17,25	58,5	-7,375	20,7	10,55	56,3	35	57,0	59,50	70,4	78,7	72,8		
145.-/-	55,4	16,50	71,0	28,75	52,3	18,00	61,0	-6,875	19,3	9,80	52,3	34,75	56,6	58	68,6	74,8	72,0		
136.4/6	52,0	14,50	62,4	27,75	50,5	17,50	59,3	-6,125	17,2	9,77 ⁵⁾	52,1	33	53,8	58	68,6	74,8	70,4		
135.2/6	51,6	-	-	27,00 ⁵⁾	49,1 ⁵⁾	17,00 ⁵⁾	57,3 ⁵⁾	-6,1875	17,4	9,75	52,0	32	52,1	56,75	67,2	-	-		

de huidige officiele noteringswijze (Jan. 1928); vanaf 16 Dec. 1929 74/5 K.G. Hongaarsche; vanaf 26 Mei 1930 Z.-Russische. ⁵⁾ = Maiting vóór de invoering van de huidige offic. not. wijze (Jan. 1928). ⁴⁾ Jaar- en maandgem. afger. op 1/8 pence. ³⁾ 3 Juli.

tons een jaar geleden) is in Mei althans beperkt gebleven, maar de algemeene vooruitzichten zijn, wat het verbruik betreft, weinig opbeurend, en aangezien niet te verwachten valt, dat door eenigen maatregel het verbruik belangrijk zal kunnen worden opgevoerd, blijft, indien men althans het zeer radicale, maar even primitieve middel van „uitzieken” niet wenschte toe te passen, geen anderè mogelijkheid dan door regeling of liever algeheele vermindering der productie, het verstoorde evenwicht te herstellen op een lager niveau.

Deze noodzakelijkheid werd en wordt in de kringen van de Nederlandsche en Britsche (en andere) rubberproducenten, hoe afkeerig zij in vroegere jaren ook van samenwerking mochten blijken te zijn, terdege gevoeld, en de met gesloten deuren eind Juni te Londen gehouden vergadering van de Britsch-Nederlandsche commissie is wel een duidelijk teeken daarvoor. De bijzonderheden der besprekingen bleven onbekend, toch werd in een officieel communiqué medegedeeld, dat overeenstemming nopens bepaalde voorstellen werd bereikt, die aan de producenten-vereeningen ter goedkeuring zullen worden voorgelegd. Waar reeds voor deze vergadering bekend werd, dat men in rubberkringen een drastische productiebeperking voorstond, mag men veronderstellen, dat die voorstellen in deze richting zullen gaan. Voor een door sommigen gewenschte, en, zooals het heet, ook in het rapport Marinus aanbevolen gemeenschappelijke verkoopsorganisatie schijnt echter de tijd nog niet rijp te zijn.

Gedurende de eerste vijf maanden van het jaar hebben de netto-rubberschepingen uit Malakka 188.235 tons tegen 189.195 tons in 1929 beloopt. Ook de verscheperingen uit Nederl.-Indië (Jan.-April) zijn nagenoeg gelijk aan die van 1929, nl. 85.789 tegen 85.104 tons (droog). Dit cijfer is de resultante van een vermeerderden uitvoer van ondernemingsrubber en een verminderden van inlandsche rubber.

Tot de voorgestelde maatregelen ter vermindering der productie behoort ook die, om de Zondagsrust voor alle werklieden in Malakka in te voeren, en een verbod van uitvoer van tweede kwaliteitsrubber, terwijl naar het heet, in Nederlandsche kringen, ook op een vermindering der productie met 25 pCt. moet zijn aangedrongen.

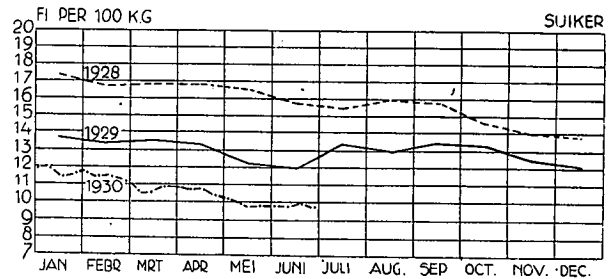
SUIKER.

De verdere prijsdaling van suiker, welke — zooals in ons vorig kwartaaloverzicht aangeduid — door sommigen werd verwacht, heeft inderdaad plaats gehad en werden daardoor nieuwe laagte-records bereikt. De eerste stoot daartoe werd gegeven door het opheffen van de verkooporganisatie op Cuba, den z.g. „Single Seller”. Spoedig daarop werd bekend, dat de Bietuitzaai i.d.d. grooter zal worden dan verleden jaar en bedraagt deze toeneming volgens de laatste gegevens van F. O. Licht voor:

Europa zonder Rusland	3.6 pCt.
Rusland	27.6 „
Europa inclusief Rusland	10.8 „

De Suikerindustrie in Cuba is er het slechtst aan toe door den hoogen kostprijs en door de onmogelijkheid van bescherming. Dientengevolge verkeerden op dat eiland reeds zeer vele en zelfs groote fabrieken in

financieele moeilijkheden, terwijl sommige in handen der geldschietters zijn overgegaan.

Tenslotte bracht de oplossing van de Amerikaanse Tarievenkwestie, welke voor suiker het invoerrecht verhoogt op 2 d.c. voor Cubasuiker en 2.5 d.c. voor onbeschermd suiker (oud invoerrecht resp. 1.76 d.c. en 2.20 d.c.) de daling tot stilstand.

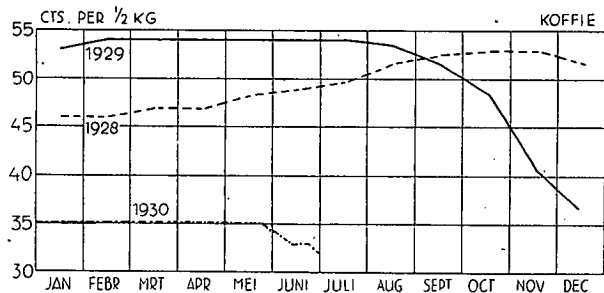
Op Java heeft de V.I.S.P. het restant uit den ouden oogst van de hand gedaan tot dalende prijzen van f 11.— tot f 9.— voor Superieur en f 10½ tot f 8.— voor No. 16 & hooger. Nadat de V.I.S.P. de verkooplimite voor den nieuwen oogst eveneens tot f 9.— voor Superieur en f 8.— voor No. 16 & hooger verlaagd had, werden successievelijk ca. 135.000 tons aan exporteurs verkocht. De totale verkoopen van den nieuwen Java-oogst bedroegen op 30 Juni ca. 260.000 tons.

In ons land heeft de Regeering het noodzakelijk geacht de nationale producenten te hulp te komen met een z.g. compenseerend invoerrecht op witte suiker van 5 goudfranken per 100 KG., waaruit echter de raffinadeurs wel in de eerste plaats de voordeelen zullen trekken.

Af te wachten blijft thans wat de Eerste Kamer zal besluiten.

KOFFIE.

In den loop van het tweede kwartaal daalde de prijs van loco Robusta Koffie van 35 ct. tot 32 ct. en die van loco Superior Santos van 41 ct. tot 38 ct. De oorzaak van deze daling is hoofdzakelijk het gevolg van voortdurend lagere aanbiedingen uit de productielanden en van weinig vraag voor disponibel. In den laatsten tijd wordt alleen het hoog noodige voor behoefte gekocht, daar voorraden van beteekenis niet worden gehouden, zoodat de handel zeer gering is.

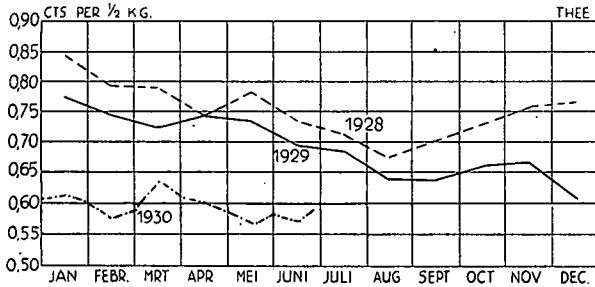
De noteeringen aan de termijnmarkten liepen in April met enkele schommelingen ongeveer 1½ ct. omhoog. Daarna echter trad een daling in en zakten de prijzen geleidelijk 1½ à 3½ ct., welke daling veroorzaakt werd door de lagere offerten van Santos, van Rio en van Nederlandsch-Indië.

THEE.

Het tweede kwartaal van 1930 bracht nog niet de verbetering, welke velen als gevolg van de oogstbeperking hadden gehoopt. Deze verwachting was echter goed gezien praematuur, omdat de Londensche voorraden begin Juni nog 18 miljoen lbs. hooger waren dan verleden jaar en de uitwerking der oogstbeperking eerst drie maanden later begint tot uiting te komen in de aanvoeren op de Europeesche markten.

Het feit, dat de uitvoer van Noordelijk Britsch-

Indië gedurende April 2 miljoen lbs. hooger was dan verleden jaar, wordt gecompenseerd door een teruggang in Mei ten bedrage van 2.7 miljoen lbs. De groote uitvoeren van April kunnen slechts afkomstig zijn van den ouden oogst en waarvan men vele partijen tijdelijk heeft achtergehouden, klaarblijkelijk om deze te realiseeren tegen betere prijzen.

Deze factoren hebben echter de markt dusdanig gedrukt, dat van een opleving nog niet veel kan worden gesproken. Men heeft hier blijkbaar meer gekeken naar de groote te verwachten aanvoeren dan naar het feit, dat de Noordelijk Britsch-Indische oogst tot ultimo Mei 32.3 miljoen lbs. bedroeg tegen 37.6 miljoen lbs. in 1929.

Java's uitvoer neemt voortdurend af in vergelijking met verleden jaar, met het resultaat dat de jaar-uitvoer (Januari-Mei) thans evenveel bedraagt als een jaar geleden.

(Vervolg van pag. 625.)

paalde artikelen. Dat wil zeggen, dat er een verandering heeft plaats gehad van de relatieve waarden, niet zoozeer van de individueele artikelen, ten opzichte van elkaar, dan wel van alle artikelen met betrekking tot het goud. Deze factor blijkt uit de volgende tabel van ons indexcijfer:

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen: oliën, hout, rubber, enz.	Totaal
1924	100	100	100	100	100	100
Gemiddelde 1926..	96.0	90.6	71.1	100.3	98.4	89.9
" 1927..	87.5	93.8	73.1	83.7	94.7	86.4
" 1928..	90.7	87.9	70.8	77.1	90.7	84.8
" 1929..	84.8	80.5	67.4	80.0	85.7	79.9
Einde Juni 1929..	83.3	78.8	67.8	80.6	84.6	79.2
" Sept. "	83.9	81.2	64.1	80.6	86.7	79.3
" Dec. "	80.8	78.4	60.4	77.3	84.5	76.3
" Juni 1930..	72.0	72.9	48.6	69.3	79.6	68.1

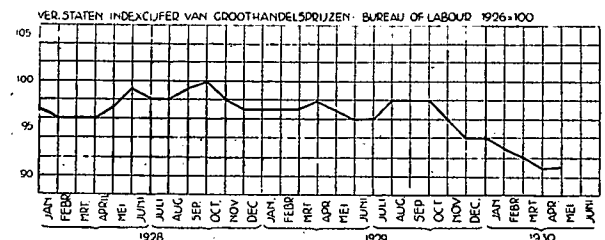
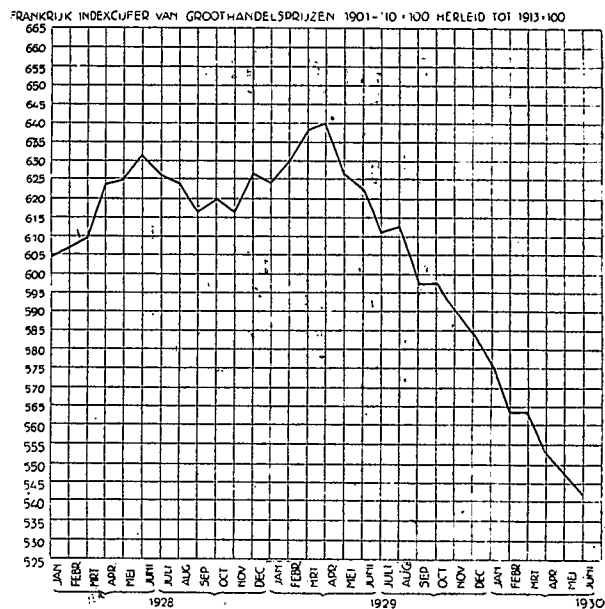
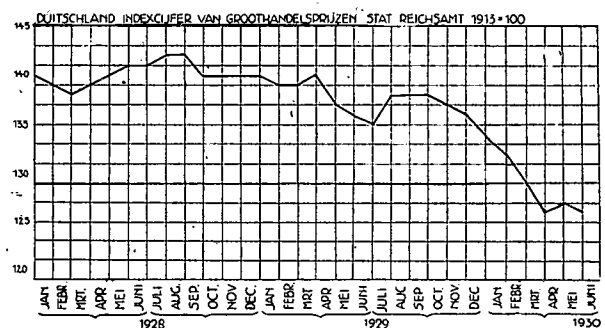
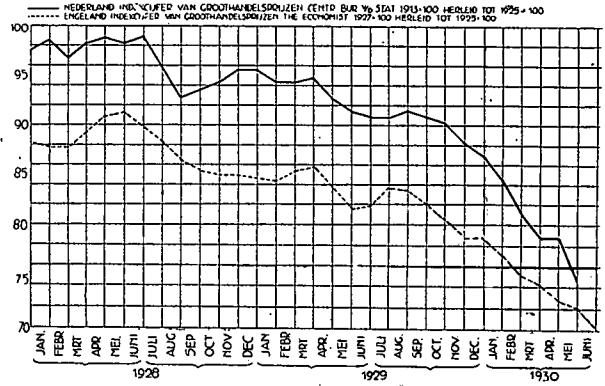
Met uitzondering van een onevenredig groote waardevermindering van de weefstoffen, is de gemiddelde onderlinge ruilwaarde van de verschillende groepen van artikelen sinds 1924, niet zeer veranderd, terwijl de gemiddelde goederenwaarde ten opzichte van het goud met bijna 32 pCt. is gedaald.

Uit de vijfde tabel blijkt, dat de groothandels-prijzen gedurende de laatste zes maanden het gemiddelde niveau van 1913 zeer dicht zijn genaderd.

Het prijsverloop sedert 1924 was niet slechts na-deelig voor de industrieele expansie; het heeft ernstige complicaties teweeggebracht ten aanzien van den schuldenlast, en heeft ons gesteld tegenover het moeilijke vraagstuk, hoe ernstige schade aan ons economisch leven kan worden voorkomen, daar op het oogmerk ons indexcijfer iets meer dan 10 pCt. hooger is dan vóór den oorlog, terwijl de loonen, interest en belastingen aanzienlijk zijn gestegen.

Voorts volgt hier nog een overzicht van het prijsverloop in een aantal belangrijke landen (tabel 6).

De volgende opmerkingen zijn ontleend aan de desbetreffende maandpublicatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek en hebben betrekking op de Nederlandsche indexcijfers 1913 = 100.

Bij beschouwing der indexcijfers over Mei 1930 in vergelijking met die der voorgaande maand, blijkt, dat het algemeen indexcijfer met 4, dat der voedingsmiddelen met 5 punten is gedaald.

Tegenover een prijsstijging van slechts 3 artikelen (nl. rundvleesch met 1, eieren met 2 en lijnolie met 1 punt), staat een prijsdaling van 30 artikelen (20 voedingsmiddelen) met in totaal 188 punten (w.o. maïs met 25, peper met 20, rogge met 15, haver en kalfsvleesch elk met 11 en hooi met 10 punten).

In vergelijking met de prijzen van April-1930 is in Mei de stijging in procenten als volgt: eieren 2.1,

Data	Granen en veeſch	Andere voedings- en genotm.	Weeſtoffen	Delfstoffen	Diversen	Totaal
1913	100	100	100	100	100	100
Gemiddelde 1925..	168.4	204.2	194.6	139.8	126.2	160.9
" 1926..	151.7	195.3	152.6	149.8	120.7	149.4
" 1927..	147.6	202.2	157.0	125.1	116.1	143.7
" 1928..	152.9	189.7	165.0	115.2	111.2	140.9
" 1929..	143.0	173.5	144.7	119.6	105.0	132.8
" Juni 1929..	140.3	170.1	145.5	120.4	103.6	131.7
" Juli " ..	152.7	171.3	143.8	120.2	106.6	134.6
" Aug. " ..	149.5	174.3	143.9	120.4	105.6	134.5
" Sept. " ..	141.4	175.1	137.7	120.3	106.2	131.9
" Oct. " ..	139.3	171.9	133.7	118.3	105.3	129.6
" Nov. " ..	133.7	169.9	131.2	115.6	104.2	126.9
" Dec. " ..	136.2	169.1	129.6	115.6	103.5	126.9
" Jan. 1930..	131.6	168.0	120.4	115.8	102.1	123.7
" Feb. " ..	126.0	167.8	117.2	113.2	101.0	121.0
" Maart " ..	125.0	167.2	114.6	112.3	99.2	119.4
" April " ..	125.3	163.4	114.4	107.1	96.6	117.2
" Mei " ..	121.0	159.7	111.6	105.4	98.0	115.8
" Juni " ..	121.3	157.3	104.4	103.5	97.6	113.2

rundvleesch 0.9 en lijnolie 0.3; de *daling* is voor: hooi 7.7, tarwe 4.4, rogge 19.5, gerst 4.3, haver 14.8, mais 19.0, macaroni 2.6, zemelen 4.8, groene erwten 6.1, aardappelen 5.6, suiker 1.5, thee 0.6, peper 7.6, alcohol 0.4, boter 4.7, kaas 3.8, melk 1.3, kalfsvleesch 11.1, schapenvleesch 4.0, varkensvleesch 1.2, zwavelzure ammoniak 5.6, ruwe katoen 1.6, hennep 7.5, vlas 6.5, zilver 3.3, tin 9.7, vurenhout 1.2, runderhuiden 3.6, terpentijn 4.3 en hars 4.5.

	Ver. Staten ¹⁾	Frankrijk	Italië	Duitsch-land ²⁾	Zwitserland	Zweden	Nederland ³⁾	Japan
November 1913..	70 ⁴⁾	100 ⁶⁾	100	100	100 ⁷⁾	100	100	100
1918..	358	438	..	..	367	392	214	..
Hoogste 1920..	591	679	..	325	366	297	322	..
Gemiddelde 1925..	103 ⁵⁾	555	646	142 ⁵⁾	161	155	202	..
" 1926..	100 ⁵⁾	703	654	134	145	149	179	..
" 1927..	95	618	527	138	142	146	148	..
" 1928..	98	621	491	140	145	148	149	..
" 1929..	96	611	481	137	141	140	142	..
Mei 1929..	96	623	485	136	139	140	142	..
Juni " ..	96	611	480	135	139	139	141	..
Juli " ..	98	613	477	138	143	140	141	..
Augustus " ..	98	597	474	138	143	141	142	..
September " ..	98	597	472	138	142	140	141	..
October " ..	96	590	470	137	142	138	140	..
November " ..	94	584	464	136	140	135	137	..
December " ..	94	576	459	134	139	134	135	..
Januari 1930..	93	565	453	132	136	131	131	..
Februari " ..	92	565	445	129	133	128	126	..
Maart " ..	91	554	436	126	131	125	122	..
April " ..	91	549	429	127	129	124	122	..
Mei " ..	..	542	420	126	128	123	118	..

¹⁾ Bureau of Labour. ²⁾ Stat. Reichsamt. ³⁾ Sedert 1922 gebaseerd op 48 artikelen. ⁴⁾ 1926 = 100. ⁵⁾ Jaargemiddelde. ⁶⁾ Sedert October 1923: Juli 1914 = 100. ⁷⁾ Midden 1914 = 100.

De uitvoer van zilvergeld uit Suriname.

In ons nummer van 25 Juni jl. hebben wij het een en ander overgenomen uit het jaarverslag van De Surinaamsche Bank en o.a. melding gemaakt van een moeilijkheid, die voor deze instelling ontstaan was uit het feit, dat de postpakettendienst een zoo goedkoop tarief voor met zilver gevulde pakketten berekende, dat daardoor het zilveruitvoerpunt op een zeer laag peil kwam te liggen.

Naar wij uit een bericht in „De West” van 20 Mei jl. opmaken, is deze moeilijkheid inmiddels opgelost. Het bedoelde bericht luidt als volgt:

„Bij Besluit van den Gouverneur d.d. 17 Mei jl., is het Buitenlandsch Pakketpostbesluit aangevuld met de volgende bepaling:

„Behoudens bijzondere vergunning van den Administrateur van Financiën zijn eveneens niet tot verzending toegelaten pakketten, inhoudende zilver in baren, tot eene totale waarde van meer dan honderd gulden of zilveren munten, evenzeer tot eene totale waarde van meer dan honderd gulden, tenzij deze munten tot sieraden zijn verwerkt.”

In verband daarmee kunnen wij mededeelen, dat de Surinaamsche Bank vanaf heden weder onbepaald wissels afgeeft naar het buitenland.”

ONTVANGEN BOEKEN.

The International Financial Position of the United States. Uitgave van de National Industrial Conference Board Inc. (New-York, 1929. Prijs \$ 5.—).

Deze studie analyseert de veranderingen, die in de internationale financiële positie van de Vereenigde Staten hebben plaats gevonden vanaf de stichting van de republiek tot heden. Het bespreekt de oorzaken van de verandering van de Ver. Staten van een debiteur- in een crediteurnatie en de economische financiële vraagstukken, waartegenover dit land zich geplaatst ziet met het oog op zijn tegenwoordige positie.

Het Nederlandsche wisselrecht door Dr. H. R. Ribbius, Hoogleraar aan de Nederlandsche Handels-Hoogeschool te Rotterdam. Tweede herziene druk. Leiden 1930; S. C. van Doesburgh.

De opzet en indeeling van dit werk is niet veranderd, maar de laatste wetswijziging van 1928 is thans verwerkt, terwijl rekening is gehouden met de sedert den eersten druk verschenen nieuwe werken over wisselrecht en met de nieuwe jurisprudentie.

Verbindend-verklaring van collectieve arbeidsovereenkomsten door Dr. Ir. Th. van der Waerden, Lid van de Tweede Kamer. (Amsterdam 1930; N.V. de Arbeiderspers. Prijs f 1.90).

Deze studie bevat in hoofdzaak de beschouwingen van het praeadvies van Dr. van der Waerden, behandeld in de Ver. voor. Staathuishoudkunde en Statistiek in 1927. Echter zijn de statistische gegevens bijgewerkt tot den stand van heden. Bovendien zijn beschouwingen gewijd aan de standpunten van Prof. Ir. Is. P. de Vooys en Prof. Mr. F. de Vries. Tenslotte zijn wijzigingen aangebracht in verband met de nieuwe wet op de collectieve arbeidsovereenkomst.

De administratie van een gasbedrijf door U de Vries, Commies ter provinciale griffie van Utrecht en A. J. Muis, Administrateur van het gemeentelijk gasbedrijf te Baarn. Alphen aan den Rijn 1930; N. Samsom. (Prijs f 3.60).

De schrijvers geven op duidelijke en overzichtelijke wijze inzicht in de volledige administratie van een gasbedrijf.

Na een overzicht van het technisch proces worden de onderdeelen der administratie behandeld, zoo veel mogelijk in de volgorde van den gang van zaken in het bedrijf, en wel: administratie van de technische aangelegenheden; inkoopadministratie; magazijnadministratie; loonadministratie; administratie van het gasverbruik, van de inning der gasgelden en van de straatverlichting; verkoopadministratie; administratie van de werkzaamheden voor derden. Daarna volgt een bespreking van de te gebruiken boeken en van bijzondere boekingsposten.

Aan de verschillende systemen van inning van gasgelden, de geldelijke verhouding van het bedrijf tot de gemeente, de kostprijsberekening en aan de tariefsystemen is de noodige aandacht geschonken.

De plaats van den ondernemings-leider in de sociale gemeenschap door Prof. Ir. Is. P. de Vooys. (Santpoort 1930; Uitgeverij C. A. Mees. Prijs f 0.75).

Voordracht, gehouden voor Leidsche en voor Delftsche studenten.

Die monopolistischen Bestrebungen und ihre Bedeutung für das deutsche Wirtschaftsleben vor und nach dem Kriege, door Prof. Dr. H. Mannstaedt. Rostock z. j.; Carl Hinstorffs Verlag.

Rede gehouden op 18 Jan. 1928 in de Universiteit van Rostock.

Eenige beschouwingen over Handelsorganisatie en Bedrijfsorganisatie, door Mr. Dr. L. Triebels. Groningen, Den Haag 1930; J. B. Wolters' Uitgeversmaatschappij N.V. (Prijs f 0.75).

Rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van hoogleraar in de bedrijfsleer en in de sociale wetgeving aan de R.K. Handels-Hoogeschool te Tilburg op Donderdag 8 Mei 1930.

Bibliografia general de Revasco por Francisco J. Santamaria, Tome I. Monografias, bibliograficas Mexicanas Num. 16. Mexico 1930; Imprenta de la secretaria de Relaciones Exteriores.

CONJUNCTUURGEGEVENS BETREFFENDE DE VEREENIGDE STATEN.

Datum	Productie ¹⁾ , Handel en Verkeer																			
	Index van de industrieele productie	Productie-index van										Wagonverladings	Katoenverbruik	Aantal tewerkgestelden	Betaalde loonen	Buitenlandsche handel ³⁾				
		Fabrikaten	Mineralen	Steenkolen	Ruwe Petroleum	Koper	Ijzer en Staal	Textielgoederen	Automobielen	Bouwbedrijvigheid	Invoer					Uitvoer		Uitvoeroverschot		
											Totaal					Grondstoff.	Totaal		Fabrikaten	
Gemiddelde van 1923—1925 = 100												1923—1925 = 100		Mill. \$						
1925....	104	105	99	100	103	106	106	104	107	122	103	—	99.7	100.9	352	146	402	154	50	
1926....	108	108	108	110	104	110	113	104	109	130	107	109 ²⁾	101.4	104.3	369	149	393	163	24	
1927....	106	106	107	99	121	105	104	113	86	128	103	122	98.8	102.0	349	133	397	165	48	
1928....	111	111	106	94	122	115	119	107	113	135	103	107	97.2	101.8	341	122	419	188	78	
1929....	118	119	115	100	137	127	130	115	132	117	106	115	100.4	107.2	367	139	430	211	63	
Januari	117	117	118	104	137	129	117	116	150	100	104	118	97.4	100.7	369	142	488	215	119	
Februari	117	116	120	110	137	136	126	113	148	88	107	115	99.7	108.0	369	138	442	218	73	
Maart	118	120	107	90	133	135	132	116	159	118	103	116	101.3	110.8	384	139	490	264	106	
April	122	123	115	102	132	142	135	120	153	156	111	119	101.8	111.3	411	147	425	229	14	
Mei	124	125	116	104	134	139	145	121	148	143	111	125	101.6	111.2	400	142	385	203	15	
Juni	127	129	113	102	135	124	155	121	162	133	108	122	101.2	109.2	353	121	393	220	40	
Juli	124	126	114	102	143	122	151	118	142	159	108	119	100.7	104.8	353	120	403	227	50	
Augustus	123	125	115	99	145	119	143	120	143	119	109	119	102.0	109.4	369	126	381	202	12	
Septemb.	121	122	118	103	140	125	139	116	133	108	108	115	103.4	110.5	351	122	437	191	86	
October	117	117	118	103	140	123	124	118	113	109	104	117	102.1	110.0	391	127	529	212	138	
Novemb.	106	105	110	98	131	118	100	108	81	95	99	104	98.2	102.0	338	121	442	173	104	
December 1930	99	96	117	104	132	115	90	96	49	77	97	90	94.8	98.7	311	116	427	181	116	
Januari 1930	104	102	111	100	132	101	99	103	103	79	97	102	92.9	94.2	311	109	404	192	93	
Februari	107	107	109	92	135	95	118	99	110	77	99	94	92.9	97.4	282	99	343	183	61	
Maart	104	105	96	81	125	88	112	98	109	111	95	94	92.7	98.0	300	102	363	200	63	
April	106 ^v	107 ^v	104 ^v	97	128	90	114	96	109	118	101	100	92.1	96.7	308	—	327	—	19	

¹⁾ De indexcijfers betreffende de productie, de wagonverladings, het katoenverbruik, het aantal tewerkgestelden en de betaalde loonen zijn ontleend aan het Federal Reserve Bulletin. Wat de index van de industrieele productie betreft, deze is samengesteld uit de gegevens van 58 industrieën n.l. 50 van fabrikaten en 8 van mineralen.

²⁾ gemiddelde van Maart—Dec. ³⁾ De cijfers der jaren 1925—1929 zijn maandgemiddelden. ^{v)} = voorloopig.

Datum	Kapitaalmarkt														Geldmarkt		Prijzen				
	Effectenbeurs					Emissies ³⁾									Callrente ⁴⁾	Prima bank-accepten (90 dagen)	Prima hand-delpapier (4-6 mnd.)	Indexcijfer van groot-hand.prijs.	Landbouw-producten	Kosten van Levens-onderhoud	
	Indexcijfer van ¹⁾					Binnen- en buitenl.				Binnenlandsche											
	404 Aandeele	337 Industr. aandeele	33 Spoorweg-aandeele	31 Aand. van public utilities	60 Obligatiën	Makelaars-leeningen ²⁾	Totaal (zonder conversie)	Conversie	Aandeele	Obligatiën	Totaal	Privaat-rechtelijke	Publiek-rechtelijke	Buitenlandsche Emissies							
1926 = 100					mill. \$	in millioenen dollars														1926 = 100	^{1/2} Juli 1914 = 100
1925	—	—	—	—	—	2.336	518	76	101	417	391	300	91	127	4.20 ⁵⁾	3 ^{3/4}	4 ^{1/8}	104	110	169	
1926	—	—	—	—	—	3.123	528	91	98	430	433	313	120	95	4.50 ⁵⁾	3 ^{5/8}	4 ^{3/8}	100	100	166	
1927	174	181	151	—	97.6 ⁶⁾	3.640	649	179	524	126	519	388	131	130	4.05	3 ^{3/8}	4 ^{1/8}	95	99	162	
1928	150	154	129	149	97.6 ⁶⁾	5.215	676	156	256	420	566	446	121	110	6.05	4 ^{1/16}	4 ^{7/8}	98	106	161	
1929	182	190	147	235	95.7	6.563	850	117	508	341	731	668	63	119	7.74	5 ^{1/16}	5 ^{1/8}	97	105	162	
Jan.	185	193	142	193	97.0	6.735	915	148	552	363	875	803	72	40	6.94	4 ^{3/8}	5 ^{1/8}	97	106	161	
Febr.	187	192	142	202	96.3	6.679	934	124	631	303	869	800	69	65	7.47	4 ^{3/8}	5 ^{1/8}	97	105	161	
Mrt.	189	196	140	204	95.8	6.804	997	60	561	436	772	668	104	225	9.80	5 ^{1/8}	5 ^{3/8}	98	107	160	
April	187	193	138	201	95.8	6.775	677	139	387	290	661	576	85	16	9.46	5 ^{1/8}	5 ^{3/8}	97	105	159	
Mei	188	193	139	212	95.7	6.665	1.121	392	583	538	1.074	899	175	47	8.79	5 ^{1/8}	6	96	102	159	
Juni	191	191	145	233	95.3	7.071	773	17	353	420	601	452	149	172	7.83	5 ^{1/8}	6	96	103	160	
Juli	207	203	160	273	95.2	7.474	880	60	626	254	844	766	78	36	9.41	5 ^{1/8}	6	98	108	162	
Aug.	218	210	165	304	95.0	7.882	843	25	650	193	822	745	77	21	8.15	5 ^{1/8}	6	98	107	163	
Sept.	225	216	168	321	94.8	8.549	1.307	308	1.029	278	1.299	1.201	98	8	8.62	5 ^{1/8}	6 ^{1/2}	98	107	163	
Oct.	202	194	157	277	95.1	6.109	843	34	443	400	791	676	115	52	6.10	5 ^{1/8}	6 ^{1/2}	96	104	163	
Nov.	151	145	135	195	95.7	4.017	281	17	122	159	248	163	85	33	5.40	3 ^{3/4}	5 ^{1/2}	94	101	163	
Dec.	154	147	136	201	96.5	3.990	574	84	127	447	530	232	298	44	4.88	3 ^{3/4}	5	94	102	162	
1930	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Jan.	156	149	137	209	96.5	3.985	747	77	127	620	718	611	107	29	4.31	3 ^{3/4}	4 ^{3/8}	93	101	160	
Febr.	166	156	143	231	96.4	4.168	592	30	155	437	466	388	78	126	4.28	3 ^{3/4}	4 ^{1/8}	92	98	159	
Mrt.	172	163	143	242	97.8	4.656	799	22	123	676	658	516	142	141	3.56	2 ^{3/4}	3 ^{3/8}	91	95	157	
April	181	171	142	264	97.9	5.063	903	55	261	642	730	582	148	173	3.79	2 ^{3/4}	3 ^{3/8}	91	96	—	
Mei	171	160	136	250	97.9	4.748	1.109	70	424	685	991	847	144	118	3.05	2 ^{3/4}	3 ^{3/8}	—	—	—	

¹⁾ Indexcijfers van Standard Statistics Co. ²⁾ Einde v. h. jaar (resp. maand). ³⁾ Ontleend aan The Commercial and Financial Chronicle. De cijfers der jaren 1925—1929 zijn maandgemiddelden. ⁴⁾ Stock exchange call loans. ⁵⁾ Renewal rate. ⁶⁾ 40 obl. o) resp. aand. tot. 229, ind. 197, spoorw. 31.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. (Disc. Wissels. 3 25 Mrt. '30	Lissabon	8 23 Juli '28
Bk. (Bel. Binn. Eff. 4 7 Mrt. '30	Londen	3 1 Mei '30
Vrsch. in R.C. 4 7 Mrt. '30	Madrid	5 19 Dec. '28
Athene	N.-York	F.R.B. 2 19 Juni '30
Batavia	Oslo	4 20 Mrt. '30
Belgrado	Parijs	2 3 1 Mei '30
Berlijn	Praag	4 24 Juni '30
Boekarest	Pretoria	6 17 Aug. '29
Brussel	Rome	5 19 Mei '30
Budapest	Stockholm	3 2 Apr. '30
Calcutta	Tokio	5.4 18 Oct. '27
Danzig	Weenen	5 23 Mei '30
Helsingfors	Warschau	6 12 Juni '30
Kopenhagen	Zwits. Nat. Bk.	3 3 Apr. '30

OPEN MARKT.

Data	1930				1929	1928	1914
	5 Juli	30 Juni/5 Juli	23/28 Juni	16/21 Juni			
Amsterdam Partic. disc. Prolong.	1 1/16	1 1/16 1 3/16	1 3/16-2 1/16	1 3/4-2	5 1/4-3 1/8	4-5 1/16	3 1/8-3 1/16
Londen Daggeld...	1 1/2-2	1 1/4-4	1 1/4-2	1 1/2-2 1/2	3 1/2-4 1/2	2-3 1/2	1 3/4-2
Berlijn Daggeld...	4 1/4-5 1/2	4-6 1/2	1 1/2-6	1 1/2-4 1/2	7-11	7-10	—
New York Daggeld 1)	—	2-3 1/4	1 1/2-2 1/4	2 1/2-3 1/4	6-15 1/4	5-10 1/4	1 1/4-2 1/2

1) Koers van 4 Juli en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York*)	Londen*)	Berlijn*)	Parijs*)	Brussel*)	Batavia 1)
1 Juli 1930	2.48%	12.08 5/8	59.29 3/8	9.77 1/2	34.73	100 1/8
2 " 1930	2.48 1/16	12.09	59.30	9.77 3/4	34.72 1/2	100 1/8
3 " 1930	2.48 1/8	12.09 7/16	59.29 3/8	9.77 1/2	34.74	100 1/8
4 " 1930	2.48 1/16	12.09 5/8	59.28	9.78	34.74	100 1/8
5 " 1930	2.48%	12.09 7/16	59.29	9.78	34.74 1/2	100 1/8
7 " 1930	2.48 1/8	12.09 1/2	59.27 1/2	9.77 3/4	34.73	100 1/8
Laagste d.w. 1)	2.48%	12.08 3/4	59.26 1/2	9.76 3/4	34.71	100
Hoogste d.w. 1)	2.48 1/16	12.09 5/8	59.31	9.78 1/2	34.75	100 1/8
30 Juni 1930	2.48 1/16	12.09 1/2	59.30 1/2	9.77 1/2	34.73	100 1/8
23 " 1930	2.48 1/16	12.09 1/8	59.30 3/8	9.77 3/4	34.73 1/2	100 1/8
Muntpariteit	2.48%	12.10%	59.26	9.75	34.59	100

Data	Zwitserland*)	Weenen*)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
1 Juli 1930	48.21 1/2	35.15	7.37 5/8	1.48	13.03	27.62 1/2
2 " 1930	48.22 1/2	35.15	7.37 1/2	1.48	13.03	29.10
3 " 1930	48.26	35.15	7.37 1/2	1.48	13.04	28.20
4 " 1930	48.25 1/2	35.15	7.37 3/8	1.48	13.03	28.80
5 " 1930	48.25 1/2	35.12 1/2	7.37 5/8	1.48	—	—
7 " 1930	48.26 1/2	35.15	7.37 3/8	1.48	13.02	29.35
Laagste d.w. 1)	48.19	35.07 1/2	7.37	1.47	13.01	27.30
Hoogste d.w. 1)	48.27	35.15	7.38	1.49	13.05	29.50
30 Juni 1930	48.22	35.15	7.38	1.48	13.03 1/2	27.17 1/2
23 " 1930	48.22 1/2	35.15	7.38 3/8	1.48	13.03 1/2	28.97 1/2
Muntpariteit	48. —	35. —	7.37 1/2	1.488	13.09	48.52 1/2

Data	Stockholm*)	Kopenhagen*)	Oslo*)	Hel-sing-fors 1)	Buenos-Aires 1)	Mon-treal 1)
1 Juli 1930	66.82 1/2	66.57 1/2	66.62 1/2	6.26 1/2	83 3/4	2.48 1/16
2 " 1930	66.80	66.60	66.62 1/2	6.26 1/2	88 1/2	2.48 1/8
3 " 1930	66.80	66.60	66.62 1/2	6.26 1/2	90 1/2	2.48 1/8
4 " 1930	66.82 1/2	66.60	66.62 1/2	6.26 1/2	89	2.48 1/8
5 " 1930	66.82 1/2	66.60	66.62 1/2	6.26 1/2	88 1/2	2.48 1/8
7 " 1930	66.82 1/2	66.60	66.62 1/2	6.26	88 1/2	2.48 1/8
Laagste d.w. 1)	66.75	66.55	66.57	6.25	87 1/2	2.48 1/8
Hoogste d.w. 1)	66.85	66.62 1/2	66.62 1/2	6.26 3/4	91	2.48 1/8
30 Juni 1930	66.85	66.60	66.62 1/2	6.26	88 1/8	2.48 1/8
23 " 1930	66.85	66.62 1/2	66.65	6.26 1/2	92 1/4	2.48
Muntpariteit	66.67	66.55	66.67	6.26 1/2	95 3/4	2.48%

*) Notering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
1 Juli 1930	4,86 3/32	3,93 1/8	23,83 1/2	40,20 1/4
2 " 1930	4,86 11/32	3,93 1/4	23,84 5/8	40,22 1/4
3 " 1930	4,86 27/64	3,93 1/4	23,82 1/2	40,22 1/2
4 " 1930	—	—	—	—
5 " 1930	4,86 7/16	3,93 1/4	23,84 1/2	40,21 1/2
7 " 1930	4,86 21/32	3,93 1/5	23,85	40,23 1/4
8 Juli 1929	4,85 5/8	3,91 1/8	23,81 1/2	40,15 1/2
Muntpariteit	4,8667	3,90 5/8	23,81 1/4	40 1/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	21 Juni 1930	28 Juni 1930	30 Juni/5 Juli '30 Laagste	5 Juli '30 Hoogste
Alexandrië	Piast. p. £	97 1/4	97 1/2	97 7/16	97 7/16
Athene	Dr. p. £	375	375	374 3/4	375 1/4
Bangkok	Sh. p. tical	1/10 5/8	1/10 1/8	1/10 1/8	1/10 1/8
Budapest	Pen. p. £	27.78 1/2	27.79	27.76	27.84
Buenos Aires	d. p. \$	41 1/8	40 5/16	39 1/2	40 1/4
Calcutta	Sh. p. rup.	1/5 53/64	1/5 56/64	1/5 11/16	1/5 7/8
Constantin	Piast. p. £	1.025	1.025	1.025	1.025
Hongkong	Sh. p. \$	1/3 1/4	1/3 3/8	1/3	1/3 1/4
Kobe	Sh. p. yen	2/0 3/32	2/0 27/64	2/0 5/8	2/0 7/10
Lissabon	Escu. p. £	108 1/2	108 1/2	108 1/8	108 3/4
Mexico 1)	\$ per £	10.25	10.25	10.15	10.35
Montevideo	d. per £	43%	42%	41 1/2	42 1/2
Montreal	\$ per £	4.85 5/8	4.86 1/8	4.86	4.87
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	5 58/64	5 9/10	5 1/8	5 19/32
Shanghai	Sh. p. tael	1/5 39/32	1/6 11/32	1/5 5/8	1/6 1/4
Singapore	id. p. \$	2/3 3/4	2/3 3/4	2/3 1/2	2/3 3/4
Valparaiso 2)	\$ per £	39.94	39.95	39.94	39.96
Warschau	Zl. p. £	43.34 1/2	43.36 1/2	43.34	43.43

1) In het vervolg worden de Mex. \$ niet meer in penc. doch in £ genoteerd. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS *)

	Londen 1)	N.York 2)		Londen
30 Juni 1930	15 1/2	33 1/8	30 Juni 1930	85/0 5/8
1 Juli 1930	15 11/16	33 3/4	1 Juli 1930	85/0 5/8
2 " 1930	15 9/16	33 1/2	2 " 1930	85/0 5/8
3 " 1930	15 5/8	33 3/4	3 " 1930	85/0 5/8
4 " 1930	15 5/8	—	4 " 1930	85/0 1/2
5 " 1930	15 9/16	—	5 " 1930	85/0 5/8
6 Juli 1929	2 2/3 1/16	52 1/2	6 Juli 1929	84/11 1/2
27 Juli 1914	24 1/16	59	27 Juli 1914	84/11

1) In pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$ c. p. oz. fine. 3) In sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Vorderingen.	23 Juni 1930	30 Juni 1930
Saldo bij de Ned. Bank	f 16.926.831,86	f 13.125.854,08
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	" 344.522,83	" 52.262,62
Voorschot op ult. Mei '30 aan de gemeente op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en op. op de Rijksinkomstenbelasting	" 4.123.461,05	" 4.123.461,05
Voorschotten aan Ned.-Indië	" 61.414.605,85	" 62.530.601,03
Id. aan Suriname	" 11.382.223,95	" 11.411.401,95
Id. aan Curaçao	" 3.026.083,54	" 3.028.164,15
Kasvord. weg. credietverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderp.	" 4.000.000,—	" 109.949.191,19
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 22.004.939,33	" 15.101.132,61
Vordering op het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds 1)	—	—
Vordering op andere Staatsbedrijven 1)	" 12.237.942,02	" 12.284.578,57

Verplichtingen.	23 Juni 1930	30 Juni 1930
Voorschot door de Nederl. Bank ingev. art. 16 van haar octrooi verstrekt.	—	—
Voorschot door de Ned. Bank inrek. courant verstrekt	—	—
Schatkistbiljetten in omloop	f 132.541.000,—	f 132.541.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 26.190.000,—	" 26.190.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank.	—	—
Daggeldleeningen	—	—
Zilverbonij in omloop	" 5.777.706,—	" 5.640.752,50
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1)	" 1.164.530,97	" 2.506.995,98
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 1)	" 31.045.000,79	" 13.893.818,40
Id. aan andere Staatsbedrijven 1)	—	" 58.019,08
Id. aan diverse instellingen 1)	" 8.400.482,59	" 8.411.407,09

1) In regk.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	28 Juni 1930	5 Juli 1930
Vorderingen:		
Saldo bij 's Rijks kas	—	—
Saldo bij de Javasche Bank	—	—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas	f 62.497.000,—	f 70.486.000,—
Schatkistpromessen	" 700.000,—	" 700.000,—
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	—	—
Waarvan Muntbiljetten	—	—
Muntbiljetten in omloop	" 25.154.000,—	" 24.890.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds.	" 3.394.000,—	" 3.482.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.	" 744.000,—	" 1.060.000,—
Voorschot van de Javasche Bank	" 33.616.000,—	" 35.663.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 7 Juli 1930

		Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 38.092.295,27 Bijbnk. " 403.598,06 Ag.sch. " 11.022.083,26	f	49.517.976,59	
Papier o. h. Buitenl. in disconto	f 237.805.063,—			
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.			237.805.063,—	
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f 29.723.766,56 Bijbnk. " 7.922.868,53 Ag.sch. " 49.642.054,54	f	87.288.689,63	
Op Effecten	f 82.394.225,68			
Op Goederen en Spec.	f 4.894.463,95		87.288.689,63	
Voorschotten a. h. Rijk				
Munten Muntmateriaal				
Munt, Goud	f 64.853.295,—			
Muntmat., Goud	f 367.053.747,69			
	f 431.907.042,69			
Munt, Zilver, enz.	f 25.793.460,20			
Muntmat., Zilver			457.700.502,89 ¹⁾	
Belegging 1/3 kapitaal, reserves en pensioenfonds			25.802.508,76	
Gebouwen en Meub. der Bank			5.000.000,—	
Diverse rekeningen			35.776.632,15	
		f	898.891.373,02	
		Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—			
Reservefonds	f 7.199.946,44			
Bijzondere reserve	f 8.000.000,—			
Pensioenfonds	f 6.693.940,41			
Bankbiljetten in omloop	f 833.930.630,—			
Bankassigatiën in omloop	f 425.509,57			
Rek.-Cour. f Het Rijk	f 485.018,67			
saldo's: Anderen	f 19.243.333,27		19.728.351,94	
Diverse rekeningen			2.912.994,66	
		f	898.891.373,02	
Beschikbaar metaalsaldo	f 115.623.619,34			
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waarde te Bank gerechtigd is.			289.059.045,—	
1) Waarvan in het buitenland f 23.890.447,18.				

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikb. Metaal-saldo 1)	Dek-tings-perc.
	Munt	Muntmat.				
7 Juli '30	64.853	367.054	833.931	20.154	115.624	53 1/2
30 Juni '30	64.861	367.054	843.171	32.117	107.805	62
23 " '30	64.870	367.054	790.921	61.570	117.320	54
16 " '30	64.873	367.054	806.139	54.024	113.629	53 1/2
10 " '30	64.878	367.054	816.879	45.043	112.312	53
2 " '30	64.883	367.054	846.537	25.326	108.774	52
8 Juli '29	65.858	378.669	819.017	21.223	128.497	55
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.621	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen 2)
30 Juni 1930	50.100	—	108.527	237.682	34.241
23 " 1930	51.092	—	86.756	237.570	31.753
16 " 1930	51.898	—	89.084	237.518	36.842
10 " 1930	52.386	—	91.857	237.432	36.231
2 " 1930	52.422	—	95.797	237.394	39.188
8 Juli 1929	70.368	—	101.619	175.860	33.369
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

1) Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 2/3 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opsch. schulden	Discont.	Div. rekeningen 1)
24 " 1930..	915	1.297	532	1.033	498
17 " 1930..	925	1.377	533	1.029	502
10 " 1930..	947	1.399	631	1.021	491
1 Juni 1929..	840	1.685	660	973	315
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitp. der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikb. metaal-saldo
5 Juli 1930	162.200		276.900	52.000	30.640
28 Juni 1930	163.400		273.800	53.000	32.680
21 " 1930	163.800		276.200	50.600	33.080
7 Juni 1930	138.924	27.761	276.413	49.623	36.271
31 Mei 1930	138.933	27.350	272.725	49.399	37.433
24 " 1930	138.961	27.409	272.153	50.003	37.508
17 " 1930	138.667	27.683	275.705	45.032	38.055
6 Juli 1929	153.453	21.499	308.098	44.013	34.108
7 Juli 1928	173.784	14.882	316.889	38.875	46.361 ²⁾
23 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen 1)	Dek-tings-percentage
5 Juli 1930		156.600		***	49
28 Juni 1930		151.700		***	50
21 " 1930		150.200		***	50
7 Juni 1930	9.862	36.522	47.624	43.978	51
31 Mei 1930	9.583	37.520	53.640	34.127	52
24 " 1930	9.590	39.056	50.057	34.423	52
17 " 1930	9.468	37.546	50.428	33.947	52
6 Juli 1929	10.859	28.802	109.305	30.047	50
7 Juli 1928	15.330	20.929	85.332	53.093	53
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

1) Sluitpost activa. 2) Basis 1/3 metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities	
				Disc. and Advances	Securities
2 Juli 1930	157.228	363.583	52.738	29.917	19.408
25 Juni 1930	157.773	358.532	58.350	15.899	15.340
18 " 1930	157.490	359.247	57.363	7.099	16.641
11 " 1930	157.180	364.002	52.259	6.804	13.943
4 " 1930	156.879	359.799	56.190	6.476	12.717
28 Mei 1930	158.117	356.132	61.054	6.805	11.516
3 Juli 1929	155.706	369.101	45.424	52.321	22.958
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-tings-perc. 1)
			Bankers	Other Accounts		
2 Juli '30	49.076	11.671	84.305	38.063	53.645	40
25 Juni '30	48.856	21.505	63.776	36.114	59.241	48 2/3 3/32
18 " '30	46.476	16.578	58.332	35.687	58.243	52 1/3 3/32
11 " '30	46.311	8.239	58.822	35.383	53.178	51 2/3 3/32
4 " '30	58.381	8.878	71.082	36.909	57.080	48 1/3 1/16
28 Mei '30	45.578	13.241	58.964	35.907	61.985	57 1/3 1/16
3 Juli '29	37.282	28.296	75.558	37.298	46.605	33
22 Juli '14	11.005	13.736		42.185	29.297	52

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud 1)	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot a.d. Staat
20 " '30	44.005	319	6.820	23.626	18.683	2.721	3.200
13 " '30	43.900	314	6.864	23.579	18.678	2.734	3.200
6 " '30	43.818	309	6.878	23.641	18.678	2.720	3.200
28 Juni '29	36.625	633	7.300	26.626	18.431	2.322	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen 2)	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Parti-culieren
27 Juni '30	5.395	1.766	72.594	3.042	1.895	10.420
20 " '30	5.395	1.879	71.846	3.199	1.820	9.340
13 " '30	5.395	1.591	71.936	3.516	1.935	8.605
6 " '30	5.395	1.730	72.559	3.180	1.772	8.535
28 Juni '29	5.769	1.402	64.921	5.080	5.961	7.075
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

1) Bij de stabilisatie is de goudvoorraad gewaardeerd volgens de nieuwe waarde van den franc. 2) Sluitpost activa.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

8 Juli 1930.

Op het Noordelijk halfrond beginnen de berichten over de te velde staande tarwe een meer duidelijk beeld te vormen van de vooruitzichten. In het Zuiden der Vereenigde Staten is men druk bezig met het binnenhalen van de wintertarwe en de resultaten geven reden tot tevredenheid. Zoowel kwantitatief als kwalitatief zijn de uitkomsten beter dan men verwachtte en men maakt haast de tarwe ter markt te brengen niettegenstaande de prijzen op het oogenblik laag zijn. Het gemiddelde waarop de opbrengst van wintertarwe door particuliere oogstexperts op 1 Juli wordt geschat, bedraagt 552.000.000 bushels. Op 1 Juni werd door dezelfde experts de opbrengst geschat op 544 miljoen, terwijl de officieele raming door de regering toen 532 miljoen bushels bedroeg. De opbrengst in het vorige jaar bedroeg 578.336.000 bushels. In het zomertarwe verbouwende gebied der Vereenigde Staten is over droogte geklaagd, doch sedert is daarin veel verbetering gekomen. Het gemiddelde der particuliere ramingen van de opbrengst van zomertarwe op 1 Juli bedraagt 259.000.000 bushels. Op 1 Juni was dat gemiddelde 257 miljoen bushels. De opbrengst in 1929 bedroeg 228.172.000 bushels. Volgens deze gegevens zou de totale opbrengst van winter- en zomertarwe samen 811 miljoen bushels bedragen tegen een opbrengst in het vorige jaar van 806.500.000 bushels. Hierbij dienen nog de groote voorraden gevoegd, welke nog van den ouden oogst over zijn. Voor het nieuwe seizoen zal van belang zijn of en hoe de Farm Board zal ingrijpen door het doen van groote inkoop, waarvan dan prijsverhooging verwacht wordt. De Farm Board heeft verklaard, dat zij geen reden ziet om op het oogenblik in te grijpen, wat wel vreemd klinkt, omdat de prijs nu aanmerkelijk lager is dan toen zij in het vorige jaar haar werkzaamheden begon met het doel de prijzen op te voeren. In een onlangs gehouden spreekbeurt verklaarde de voorzitter, dat de Farm Board hulp wilde bieden aan het bestaande systeem van zaken doen, en geen nieuwe methoden wenschte in te voeren. Dit zou wel ongeveer kloppen met de geruchten, dat in het komende seizoen de Farm Board door bemiddeling van met haar samenwerkende lichamen als exporteur van tarwe zal optreden en bij die exportzaken eventueel te lijden verliezen te betalen uit de indertijd door het congres beschikbaar gestelde bedragen. In Canada werd in verschillende streken over droogte geklaagd, doch sedert is vrij algemeen overvloedig gevallen, waardoor de vooruitzichten zijn verbeterd, in sommige streken echter kwam de regen te laat om de door droogte geleden schade geheel op te heffen. Door particuliere experts wordt de tarwe-opbrengst in Canada geschat op 363.000.000 bushels tegen een opbrengst van 299.520.000 bushels in het vorige jaar. Ook in Canada zijn nog groote voorraden oude tarwe aanwezig, zoodat op ruime voor uitvoer beschikbare hoeveelheden kan worden gerekend, wanneer de geschatte opbrengst van den nu te velde staanden oogst juist zal blijken te zijn.

In Europa worden in den laatsten tijd meer klachten gehoord. Die in Duitschland van eenigen tijd geleden over droogte zijn weder verstornd sedert voldoende regen is gevallen. Volgens het laatste door de Pruisische regering gepubliceerde rapport over den stand van tarwe, wordt deze aangegeven op 1 Juli met het cijfer 2.5 tegen 2.3 op 1 Juni en 2.8 op 1 Juli van het vorige jaar. Het cijfer 2 beduidt op 3 gemiddeld. Hieruit mag men afleiden, dat de vooruitzichten gunstig zijn. In Polen is dat niet het geval, en de berichten zijn den laatsten tijd pessimistisch geworden. Er werd geklaagd over droogte en gressimistische en men beschouwt de vooruitzichten als ongunstig, niettegenstaande in verschillende streken sedert regen viel. Ook in Hongarije

heeft droog, warm weer een nadeeligen invloed gehad op het te velde staande graan. De laatste officieele schatting van de opbrengst van tarwe in Hongarije bedraagt 10.142.000 quarters tegen 9.388.000 in het vorige jaar. Men veronderstelt nu echter, dat de raming voor dit jaar te hoog is en spreekt van schade ten gevolge der droogte van 15 pCt. In Oostenrijk is men bezig met het snijden van gerst en rogge en de vooruitzichten zijn daar goed, ook voor tarwe. In de Balkanlanden zijn de vooruitzichten eveneens gunstig te noemen, vooral in Roemenië en Bulgarije. In Frankrijk beloven de uitkomsten lang niet als die van het vorige jaar te worden. De weersomstandigheden zijn niet gunstig geweest en door sommige deskundigen wordt de opbrengst niet hooger geschat dan 32.000.000 quarters tegen een opbrengst in het vorige jaar van 46 miljoen quarters. Ook in Italië wordt een kleinere opbrengst verwacht. In het vorige jaar was deze 32.584.000 quarters en dit jaar wordt zij officieel geschat op 27½ miljoen quarters. Volgens velen zal zij echter niet grooter worden dan 24 miljoen quarters van mindere kwaliteit dan het vorige jaar werd geoogst. Italië treedt reeds als kooper van buitenlandsche tarwe op en zal in het volgende seizoen belangrijke hoeveelheden moeten invoeren. In Engeland bestond de afgelopen week vrij goede vraag naar buitenlandsche tarwe in stoomende booten en op spoedige aflading. Behalve in de gewone soorten, werden ook zaken gedaan in Indische en Russische tarwe. Op het continent bestond slechts matige belangstelling, koopers wachten verdere berichten af over de nieuwe oogsten in Noord-Amerika. De schommelingen aan de termijnmarkten in Noord- en Zuid-Amerika waren niet groot. In Winnipeg sloot de Juli-termijn ¼ d.c. per 60 lbs. lager. Chicago was Vrijdag en Zaterdag gesloten. Op Donderdag was het slot voor Juli 1¼ d.c. hooger, gisteren volgde daarop een verlaging van 2½ d.c. In Buenos Aires was Juli-tarwe 6 cents lager, in Rosario 3 cents hooger. De weersomstandigheden zijn in Argentinië gunstig voor het uitzaaien van tarwe, terwijl het reeds gezaaide goed opkomt. In Australië was het geruimen tijd droog, doch in de vorige week viel overvloedig regen in de meeste tarwe verbouwende gebieden.

De stemming voor rogge is in de afgelopen week iets vaster geworden, doch de zaken blijven van kleinen omvang. De vooruitzichten van den nieuwen oogst in Duitschland zijn gunstig; de stand van de rogge wordt in Pruisen aangegeven op 1 Juli door het cijfer 2.7 tegen 2.4 op 1 Juni en 2.8 op 1 Juli van het vorige jaar. Men verwacht op het oogenblik een grotere opbrengst dan in het vorige jaar. In Polen is het droog weer ook voor rogge van slechten invloed geweest, evenals in Hongarije. De opbrengst wordt in het laatste land geschat op 3.491.000 quarters tegen 3.670.000 quarters opbrengst in het vorige jaar.

De vraag voor maïs is in de afgelopen week aanmerkelijk verbeterd. In de eerste helft der week was het hoofdzakelijk vraag voor dekking, welke de prijzen deed stijgen, later is ook de consumptievraag verbeterd. Bijna dagelijks zijn belangrijke zaken in Plata-maïs tot stand gekomen, vooral in spoedige aflading met genoemde booten, tot geregeld stijgende prijzen. Ook op latere aflading vermeerderden in de tweede helft der week de omzettingen. De koersen aan de Zuid-Amerikaansche termijnmarkten liepen geregeld op en de Juli-termijn sloot te Buenos Aires 25 cents, te Rosario 22 cents hooger dan een week geleden. De verschepingen van Argentinië bleven de laatste weken van ongeveer dezelfde grootte en zijn voor den tijd van het jaar klein. De stoomende voorraad is dan ook aanmerkelijk kleiner dan een jaar geleden, en toen de consumptievraag verbeterde en naar spoedig verwachte maïs begon te vragen, bleek het aanbod niet groot, waardoor voor die positie een aanmerkelijk premie boven latere verschepping is ontstaan. Ook een verbetering op de vrachtenmarkt heeft tot verhoging der prijzen bijgedragen. In den loop der week zijn

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal			
	29 Juni 1930	5 Juli 1930	Secert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	29 Juni 1930	5 Juli 1930	Secert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	1930	1929
Tarwe	16.503	665.582	886.254	—	25.764	68.959	—	—	691.346	955.213
Rogge	10.749	231.550	111.963	210	24.650	—	—	—	256.200	111.963
Boekweit	469	8.259	12.358	—	1.467	40	—	—	9.726	12.398
Maïs	18.448	498.272	359.993	2.632	87.438	103.590	—	—	585.710	463.583
Gerst	5.065	243.639	211.727	105	20.255	1.731	—	—	263.894	213.458
Haver	1.380	107.282	111.388	—	2.812	2.746	—	—	110.094	114.134
Lijnzaad	3.034	43.176	92.019	1.473	148.493	199.801	—	—	191.669	291.820
Lijnkoek	2.803	88.296	124.587	—	—	250	—	—	88.296	124.837
Tarwemeel	896	64.977	47.086	1.208	19.616	16.178	—	—	84.593	63.264
Andere meelsoorten	477	10.706	9.178	—	—	—	—	—	10.706	9.178

verscheiden booten van Argentinië naar Europa bevracht tot betere vrachten dan gedurende den laatsten tijd werden besteed. Ook Donau-mais is in prijs gestegen met beperkt aanbod van stoomende partijen, waarvoor, evenals voor stoomende Plata-mais, een premie betaald wordt boven latere aflading. De aanvoeren in uitvoerhavens aan den Donau zijn beperkt in verband met het binnenhalen van den gerst-oogst en afladers zijn slechts met weinig materiaal aan de markt. In verband met de tegenwoordige lage prijzen heeft de Roemeensche regering besloten het uitvoerrecht voor mais te halveeren en voor gerst af te schaffen. Bovendien overweegt de Roemeensche regering een monopolie voor den export van graan in te stellen evenals de Bulgaarsche regering. Hiertegen wordt door den handel sterk geprotesteerd. De met mais bebouwde oppervlakte wordt in Roemenië op 10.300.000 acres geschat tegen 11.800.000 acres in het vorige jaar. De berichten luidden over het algemeen gunstig, doch verlangen naar regen werd hoe langer hoe sterker. Sedert heeft het in vele gedeelten van Roemenië geregend, doch meer regen zal noodig zijn. In Zuid-Afrikaansche mais komen kleine omzetten tot stand, doch van geregelde flinke zaken kan nog niet worden gesproken.

Ook voor gerst werd de stemming in den loop dezer week aanmerkelijk vaster en de prijzen ondergingen verhoogingen van verscheiden guldens per last. Ter dekking van vroeger afgegeven contracten bestond levendige vraag voor gerst op aflading en de consumptie zocht stoomende en spoedig verwachte partijen. Daar de prijzen voor gerst veel lager zijn dan voor mais, is het verbruik van gerst toegenomen. Russische, Donau- en Plata-gerst werden tot de stijgende prijzen slechts matig aangeboden. Tot de vastere stemming heeft ook bijgedragen het gerucht, dat men er in Duitschland over zou denken het invoerrecht op gerst met Mk. 70.— per ton te verlagen en dan verplichtend te stellen 50 pCt. rogge en 50 pCt. gerst voor veevoeder te gebruiken. Of deze maatregel ingevoerd zal worden, dient te worden afgewacht. In Noord-Duitschland heeft men, toen dit gerucht bekend werd, weder buitenlandsche gerst gekocht. De Roemeensche regering heeft besloten het uitvoerrecht op gerst tot op de helft te reduceeren. Men is in Roemenië begonnen met het binnenhalen van den nieuwen oogst en het laat zich aanzien, dat deze een overvloedige opbrengst zal geven. Uit het Zuiden van Rusland komen gunstige berichten over de te velde staande gerst. De prijzen voor gerst in Noord-Amerika zijn in de afgelopen week iets gestegen. Geregeld werd Amerikaansche gerst aangeboden, doch de prijzen waren te hoog in vergelijking met andere soorten. Nu die andere soorten zijn gestegen en Noord-Amerikaansche onveranderd bleef, zijn weder eenige zaken in de laatstgenoemde gerstsoort afgesloten.

In haver komen kleine zaken tot stand, doch de belangstelling voor dit artikel is niet levendig. Deutsche haver is, sedert Ausfuhrscheine niet meer worden afgegeven, niet meer van groot belang. De oogstvooruitzichten in Duitschland zijn voor haver niet gunstig, daar het gewas van droogte heeft geleden. Men verwacht dat de opbrengst 20 à 40 pCt. kleiner zal zijn dan in een der beide voorafgaande jaren.

SUIKER.

De stemming op de verschillende suikermarkten was gedurende de afgelopen week weer flauw.

Tengevolge van het warme weder in Amerika was de afzet van geraffineerd zeer bevredigend en verhoogden raffinadeurs hun prijs met 10 punten op 4.70 d.c. Nadat nog een en ander omging in Ruwsuiker tot 1½ en 1½ d.c., toonden koopers echers meer terughoudendheid, waardoor de stemming nog meer gedrukt werd. Dit had zijn terugslag op de New-Yorksche termijnmarkt, welke zwak sloot op de volgende noteringen: Juli 1.25; Sept. 1.33; Dec. 1.42; Jan. 1.44 en Mrt. 1.51, terwijl de laatste notering voor Spot Centr. 3.30 bedroeg.

De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen deze week 32.000 tons, de versmeltingen 68.000 tons tegen 62.300 tons verleden jaar en de voorraden 429.000 tons tegen 673.000 tons.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1930	1929	1928
	Tons	Tons	Tons
Cubaproductie.....	4.671.260	5.156.315	4.037.333
Consumptie	49.697	75.315	99.000
Weekontv. afscheephavens...	23.519	29.370	30.093
Totaal sedert 1/1	2.988.249	4.083.110	3.004.057
Weekexport.....	40.727	98.801	51.670
Totale export sedert 1/1	1.513.629	2.784.723	1.846.629
Voorraad afscheephavens.....	1.631.332	1.298.387	1.157.428
Voorraad binnenland.....	1.476.602	998.619	946.051
Aantal werkende fabrieken ..	—	—	—

Cuba kon verdere 50.000 tons verkoopen naar Rusland. F. O. Licht publiceert zijn vierde raming van het in Europa met bieten beplante areaal, waarvan wij de volgende cijfers weergeven:

	1930/31		1929/30
	4e Raming	3e Raming	Opbrengst
	30.6.30	30.5.30	
Europa z/Rusland....	1.907.000	1.928.000	1.840.794 H.A.
Rusland	1.000.000	800.000	784.000 "
Europa incl. Rusland	2.907.000	2.728.000	2.624.794 "

Europa zonder Rusland een toename van 3.6 pCt.; Europa incl. Rusland een toename van 10.8 pCt.

De vermindering voor Europa is te vinden in de ramingen voor Frankrijk en Polen, welke beide 10.000 H.A. minder bedragen.

In Engeland ging zoo goed als niets om in ruwe suiker, terwijl de stemming op de termijnmarkt eveneens loom was. De noteringen waren aan het einde der week voor:

Juni	Bietsuiker 88° fob. Sh.	6/-
Augustus	" " " "	5/9 ³ / ₄
December	" " " "	6/2 ¹ / ₄
Januari	Rietsuiker 96° cif.	7/1 ¹ / ₄
Maart.....	" " " "	7/3
Mei.....	" " " "	7/6

De Java-markt was flauw en de V.I.S.P. kon geen verkoopen tot stand brengen wegens te hooge vraagprijzen.

In overeenstemming met het buitenland, was de markt hier te lande flauw en de noteringen brokkelden op de Amsterdamsche termijnmarkt langzaam af tot de volgende cijfers: Aug. f 9¹/₄; Dec. f 9¹/₄; Mrt f 10¹/₈ en Mei f 10¹/₈. De omzet bedroeg 3150 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons.

Manchester, d.d. 2 Juli 1930.

In de Amerikaansche katoenmarkt valt weinig nieuws te melden. Prijzen stegen verleden Vrijdag en Donderdag ruim ¼ d. per lb., doch sedert dien tijd is ongeveer de helft van de stijging weer verloren gegaan. Zoowel Liverpool als New-York waren gisteren vrij vast en sloten vrijwel onveranderd. Egyptische katoen was eveneens flauwer in prijs; gisteren noteerde F.G.F. Sakellaridis in Liverpool 12.20 d. tegen 12.15 d. op 23 Juni, het laagste cijfer gedurende dit seizoen, hoewel zooals reeds veertien dagen geleden vermeld, de officieele prijzen voor Egyptische katoen niet de werkelijke prijzen, die betaald moeten worden, vertegenwoordigen. Locoverkoopen bedroegen de vorige week in Liverpool 23.440 balen. Van deze waren minder dan de helft, nl. 11.060 balen, Amerikaansche. Het totaal van Brazilië en Perukatoen bedroeg 5960, Egyptische en Soedaanische katoen 3310, Afrikaansche 1090, Oost-Indische 1420 balen.

In de Amerikaansche garenmarkt gaat nog weinig om. Er waren gisteren slechts weinig spinners, die iets goeds te melden hadden, hoewel bescheiden postjes van fijnere inslaggers voor lichte doeksoorten werden afgesloten. In andere richting ging er slechts op bescheiden schaal, zoowel voor de binnenlandsche markt als voor export, wat om, terwijl de meeste bidingen voor groote hoeveelheden te slecht waren. Het aantal geboekte orders wordt steeds minder en er zijn momenteel nog geen teekenen, die op een vernieuwing dezer contracten wijzen, zoodat voorraden geneigd zijn toe te nemen, tenzij de productie verder wordt ingekrompen. De vraag naar Egyptische garens is eveneens zeer beperkt; fabrikanten zijn met kleine hoeveelheden tevreden, teneinde hun looms aan het werk te houden en wanneer orders gecompleteerd zijn is het moeilijk om nieuwe orders te krijgen. In getwijnde garens gaat ook slechts op bescheiden schaal wat om, met uitzondering van speciale garens geschikt om te weven met kunstzijden inslag voor poplins, waarin flinke hoeveelheden gedaan worden.

Over de doekmarkt valt weinig nieuws te zeggen. Er gaat weinig om en in den regel slechts kleine hoeveelheden. Prijzen zijn vast. Wat Indië betreft, is de „monsoon” doorgebroken en wij hopen, dat ze bevredigende resultaten zal geven. De politieke situatie is vrijwel onveranderd, zoodat er dan ook slechts weinig omgaat. Er bestaat geen aanleiding voor koopers of producenten zich over de toekomst een beeld te vormen, daar zoovele factoren een deprimeerenden invloed uitoefenen en een normalen gang van zaken tegenhouden.

	Oost. koersen 24 Juni 1930	
	25 Juni	2 Juli
F.G.F. Sakellaridis	12,35	12,10
G.F. No. 1 Oomra	3,55	3,80
T.T. op Br.-Indië	1/5 ³ / ₄	1/5 ¹ / ₄
T.T. op Hongkong	1/3	—
T.T. op Shanghai	1/5 ¹ / ₈	—

KOFFIE.

Omtrent de afgelopen week moet van eene flauwe marktstemming worden melding gemaakt. Uit New-York werd bericht, dat de markt aldaar gedemoraliseerd was tengevolge van den lagen Braziliaanschen wisselkoers en door geruchten, dat de laatste groote leening voor Brazilië een mislukking zou zijn. De wisselkoers in Brazilië, welke verleden Woensdag niet genoteerd werd, zakte Donderdag en Vrijdag plotseling $\frac{9}{32}$ d. in, waardoor zij op $5\frac{1}{2}$ d. kwam te staan. Al deze berichten brachten aan de termijnmarkten een flauwe stemming teweeg en in het bijzonder te New-York. Aan onze markt liepen de noteeringen 1 à $1\frac{1}{2}$ ct. terug. De kost- en vracht-aanbiedingen van Santos en Rio waren 2/- à 3/- per cwt. lager, terwijl ook Nederlandsch-Indië wederom lager was. Voor de gewone ongewasschen Robusta-soorten bedroeg deze verlaging ca. 1 à $1\frac{1}{2}$ ct. en voor de gewasschen soort zelfs 2 ct. per $\frac{1}{2}$ K.G.

Nu het oogstjaar 1929/30 ten einde is, blijkt dat de aanvoeren van 1 Juli—30 Juni te Santos hebben bedragen 9.645.000 balen en te Rio 3.013.000 balen.

Volgens ontvangen telegram zijn de dagelijksche aanvoeren te Rio voor de eerste helft van Juli vastgesteld op 6.739 balen. Voor Santos is op 1 Juli de regeling in werking getreden, volgens welke de uitvoer voor dit jaar op 833.000 balen per maand is vastgesteld.

De officieele loco-noteeringen bleven onveranderd 38 ct. per $\frac{1}{2}$ K.G. voor Superior Santos en 32 ct. voor Robusta. In den afzet is nog steeds geen verbetering te bespeuren.

Aan de Rotterdamse termijnmarkt waren de noteeringen Dinsdag 8 dezer des voormiddags als volgt: Juli $24\frac{1}{2}$, September $22\frac{1}{4}$, December 20, Maart 1931 — $19\frac{1}{2}$, Mei 1931 — $19\frac{1}{4}$ ct.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 53/- à 54/6 per cwt. en van dito Prime ongeveer 55/3 à 58/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 33/9 à 34/9.

Van Robusta op afloading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, Juli-verscheping, $15\frac{1}{4}$ ct.; Benkoelen Robusta, Juli-verscheping, $15\frac{1}{4}$ ct.; Mandheling Robusta, Juli-verscheping, $17\frac{1}{2}$ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Juli-verscheping, 25 ct., alles per $\frac{1}{2}$ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Maart	Mei
7 Juli	\$ 6,21	\$ 5,94	\$ 5,83	\$ 5,76
30 Juni	" 7,06	" 6,88	" 6,73	" 6,59
23 "	" 7,23	" 7,05	" 6,86	" 6,80
16 "	" 7,45	" 7,22	" 7,02	" 6,92

De dezer dagen verschenen Statistiek van de Firma G. Duuring & Zoon te Rotterdam geeft aan, dat in Juni de aanvoer geweest is als volgt:

	1930	1929	1928
	balen	balen	balen
in Europa	909.000	843.000	1.082.000
„ Ver. Staten v. Amerika	902.000	779.000	896.000

Totaal.... 1.811.000 1.622.000 1.978.000

De Aanvoeren in Europa en in Amerika tezamen gedurende de eerste zes maanden van het jaar bedroegen 12.379.000 balen tegen 11.286.000 balen in 1929 en 12.211.000 balen in 1928.

De Afleveringen in Juni waren:

	1930	1929	1928
	balen	balen	balen
in Europa	887.000	811.000	968.000
„ Ver. Staten v. Amerika	825.000	762.000	810.000

Totaal.... 1.712.000 1.573.000 1.778.000

De Afleveringen in Europa en in Amerika tezamen gedurende de eerste zes maanden van het jaar waren 11.711.000 balen tegen 11.052.000 balen in 1929 en 11.578.000 balen in 1928.

Vanaf 1 Juli tot 30 Juni waren de Aanvoeren in Europa en in Amerika tezamen 22.418.000 balen tegen 21.089.000 balen in 1928/29 en 23.078.000 balen in 1927/28, terwijl de Afleveringen bedroegen 22.340.000 balen tegen 21.253.000 balen in 1928/29 en 22.579.000 balen in 1927/28.

De zichtbare voorraad was op 1 Juli in Europa 2.095.000 balen tegen 2.073.000 balen op 1 Juni. In Amerika bedroeg hij 868.000 balen tegen 791.000 balen op 1 Juni. In Europa en in Amerika tezamen was de zichtbare voorraad dus op 1 dezer 2.963.000 balen tegen 2.864.000 balen op 1 Juni. Hij bedroeg op 1 Juli 1929 — 2.885.000 balen en op 1 Juli 1928 3.049.000 balen.

De zichtbare wereldvoorraad was op 1 dezer 5.593.000 balen tegen 5.483.000 balen op 1 Juni en 5.338.000 balen verleden jaar (in deze cijfers zijn niet begrepen de voorraden in het binnenland van Brazilië, waarvan het cijfer van 1 Juli nog niet bekend is, doch die op 1 Juni bedroegen 24.331.000 balen en op 1 Juli 1929 — 8.921.000 balen).

Rotterdam, 8 Juli 1930.

THEE.

Oe Amsterdamsche thee-veiling op 3 dezer had een kalm verloop met eenigszins onregelmatige prijzen, die een neiging tot afbrokkelen vertoonden, in het bijzonder voor O.P., G.O.P. en superieure soorten.

Van het totale aanbod ad 15.500 kisten bleven ca. 1900 kn. onverkocht. De totale middenprijs (Pakhuismeesteren van de Thee) bedroeg $56\frac{1}{4}$ cts., tegenover 59 cts. in de vorige veiling.

Gezien den prijssteruggang, die de laatste weken te Londen viel waar te nemen, viel de stemming te Amsterdam zelfs nog mede.

De aanvoeren te Londen bedroegen over Juni 28 miljoen lbs., tegen 26 miljoen in Juni 1929. Hiertoe hebben Java en Sumatra niet bijgedragen, doch uitsluitend Britsch-Indië en Ceylon.

De afleveringen bedroegen 34 miljoen lbs. tegenover 38.7 miljoen lbs. verleden jaar en de voorraden liepen van 215 miljoen lbs. per ulto Mei terug tot 209 miljoen lbs., welke voorraad echter nog hooger is dan een jaar geleden ($184\frac{1}{2}$).

De uitvoercijfers uit de productie-landen geven een gunstiger beeld. Gedurende Mei bedroeg de uitvoer van Zuidelijk Britsch-Indië dus minder dan verleden jaar, doch het totaal gedurende Januari—Mei met 17.3 miljoen lbs. is 3.3 miljoen lbs. meer dan verleden jaar. Ceylon voerde in Mei 24.8 miljoen lbs. uit, tegen 26.4 miljoen een jaar geleden. Het totaal gedurende de Januari—Mei is ongeveer gelijk aan verleden jaar: pl.m. 107 miljoen lbs. (volgens telegrafisch bericht aan de Vereeniging voor de Thee-cultuur in Ned.-Indië).

De uitvoer uit Nederlandsch entrepôt bedroeg in Mei 781.000 KG. netto.

Amsterdam, 7 Juli 1930.

VRACHTENMARKT.

Graan van Noord-Amerika. De in het laatste bericht vermelde verbetering heeft niet aangehouden, ofschoon van de Gulf tamelijk veel omging.

De Montrealmarkt was zeer flauw. Completeeringspartijen betaalden \$ 0.10½ naar Genua en \$ 0.11 naar Marseille voor spotprompte verscheping. Naar de Adriatische Zee werd een volle lading van 28.000 qtrs. per eind Juli tegen \$ 0.12 naar één en \$ 0.12½ naar twee havens gesloten, terwijl een boot van 40.000 qtrs. naar Antwerpen of Rotterdam \$ 0.07 en een boot van 28.000 qtrs. naar het Bristolkanaal $1\frac{1}{4}$ naar één en $1\frac{1}{6}$ naar twee havens geaccepteerd heeft.

La Plata. De gemelde verbetering heeft zich volkomen kunnen handhaven. Er ging in lang niet zooveel om als in de afgelopen week. Meer dan twintig booten werden afgesloten tegen betere vrachten. De vraag betrof alleen Juli tonnage en beperkte zich in hoofdzaak tot verscheping van de Bovenrivier. Tot 12/6 werd betaald voor handige booten van de Bovenrivier naar U.K./Continent, terwijl booten van 7000 tons en grooter $11\frac{1}{6}$ verkregen, met in sommige gevallen 6 d. minder naar Antwerpen of Rotterdam. Naar de Middellandsche Zee werden groote schepen naar Marseille, Genua, Napels tegen 12/- één, $13\frac{1}{9}$ twee havens, optie Adriatische Zee tegen 14/- één, $14\frac{1}{6}$ twee havens, opgenomen. Van Buenos Aires en Bahia Blanca werd slechts weinig gedaan en de behaalde cijfers zijn niet te vergelijken met de van de Bovenrivier/Continent vrachten. Zoo werd van Buenos Aires naar U.K./Continent slechts $9\frac{1}{6}$ betaald met de optie Antwerpen of Rotterdam tegen 6 d. minder. Aan het eind der week was de markt zeer vast en was $13\frac{1}{6}$ verkrijgbaar voor handige booten van de Bovenrivier.

Noord-Spanje. In deze afdeling is de toestand hopeloos. Voor Juli-verscheping was er geen enkele order aan de markt; per Augustus kunnen kleine booten van Bilbao naar Cardiff tegen $5\frac{1}{3}$ en naar Grangemouth tegen 5/- geplaatst worden.

Kolen van U.K. De toestand bleef teleurstellend. Door de geringe vraag en het ruime aanbod van booten zijn de vrachten in alle richtingen iets gemakkelijker. Van Zuid-Wales werden de volgende cijfers betaald: Ghent 3/-, Havre 3/-, Oporto 7/-, Algiers $7\frac{1}{3}$, Napels $7\frac{1}{2}$, Salonica 7/-, Alexandrië $7\frac{1}{6}$, Las Palmas 8/-, Dakar $8\frac{1}{6}$, Rio $13\frac{1}{6}$, Buenos Aires 15/-, Fray Bentos 18/- en Villa Constitucion 17/-, optie Rosario. $17\frac{1}{6}$, en van de Oostkust: Landskrona $4\frac{1}{6}$, Kolding $4\frac{1}{9}$, Esbjerg $4\frac{1}{2}$, Rotterdam $3\frac{1}{3}$, West-Italië $6\frac{1}{9}$, Alexandrië $7\frac{1}{2}$ en Buenos Aires $16\frac{1}{2}$.